Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

MINTIS

LAIKRAŠTIS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

Nr. 136 (373) Memmingenas, 1947 m. gruodžio 2 d. II metai

Sovietų delegatai patys netiki savo žodžiais

VIS TIE PATYS SOVIETŲ PRIEKAISTAI VAKARŲ VALSTYBĖMS. JAV, D. BRITANIJOS IR PRANCŪZIJOS MINISTERIAI NEATSAKO Į MOLOTOVO PRIEKAIŠTUS, BET KVIEČIA PRIE DARBO. VISI TRYS VAKARŲ VALSTYBIŲ MINISTERIAI VIENINGAI UŽIMA POZICIJAS PRIEŠ SOVIETŲ AGITACINIUS METODUS

ĮPRASTAS MOLOTOVO PUOLIMO METODAS

Londonas (AP). Lapkričio 26 d. pirmininkavo Molotovas. Jis siūlė panaikinti keturių valstybių administraciją Vokietijoje ir pageidavo vokiečiams demokratinės valdžios. Jis kaltino Vakarų valstybes už trukdymą sudaryti taikos sutartį. Vakarų valstybės norinčios silpnos Vokietijos, kad ji nedarytų konkurencijos pasaulio rinkoje. Vakarai rūpinasi, pasak jo, sudaryti sau ypatingas pozicijas ir nori kitas valstybes „pavergti". Jis pasakė: „Tuo būdu susidarys dviejų rūšių valstybės: valdančiųjų ir pavergtųjų. Iš to kils konfliktas, kuris išaugs į tretįjį pasaulinį karą".

MARSHALLIS SMERKIA AGITACIJĄ

Londonas (Dena/Reuter). Po šių Molotovo išvedžiojimų sekė energingas užsienio reikalų ministerio Marshallio atsakymas: „Molotovas ką tik kalbėjo apie imperialistinius planus ir apie pavergtas valstybes. Tą kartojimą savo pažiūrų iš sovietų delegacijos pusės aš laikau ne vietoje, ypač šiuo metu, kai mes dedame pastangas nustatyti taikai pagrindus. Ką Molotovas nesakytų, aš būsiu dėl to visuomet įsitikinęs, kad tikrumoje sovietų delegatas pats netiki savo priekaištams. Aš nesu užinteresuotas diskusijomis, kuriose yra agituojama argumentais, kurių tikslai neturi nieko bendro su mūsų uždaviniais ir atsakomybe šioje konferencijoje. Leiskite mums eiti prie darbo. Gana to prikaišiojimo, vieni kitiems apmaudingų motyvų, kurie ne tiek reiškia pažiūras, kiek propagandą. Leiskite mums siekti pasaulio gerovės. Mes mėgstame geriau ramiai tartis, negu grimsti į nesusipratimus."

MOLOTOVAS PATS SAU PRIESTARAUJA

Londonas (Dena). Prancūzų užsienio reikalų ministeris Bidault savo kalboje pareiškė, kad praėjusį kartą Paryžiuje Molotovas kaltino „tam tikras valstybes", kad jos skatinančios Vokietijos atstatymą labiau negu kitų kraštų, o tuo tarpu dabar jis tvirtinąs, kad jos esančios priešingos Vokietijos atstatymui. „Kiekvienu atveju", sako Bidault, „vienas tų tvirtinimų yra klaidingas. Kas liečia mane, tai aš manau, jog abu jie yra klaidingi." Jis kvietė susitarti dėl svarstytinųjų dalykų eilės.

TIK SOVIETAI ŠVENTI

Londonas (AP). D. Britanijos užsienio reikalų ministeris Bevinas pastebėjo: „Ši taktika mums yra įprasta. Aišku, mes visi esame karo kurstytojai. Atrodo, jog tik vienas šventas yra — Sovietų Sąjunga, o mes visi kiti esame iš pragaro. Jei tuos priekaištus traktuosime su reikiamu jumoru, kurio jie yra verti, tai tikrai mes galėsime pasistūmėti pirmyn."

Bevinas pasisakė ir prieš Molotovo kaltinimus, kad Vakarų valstybės kuriančios Europoje „vergų valstybes". Jis priminė Molotovui įvykius valstybėse, kurios priklausė prie „ašies" ir pažymėjo, jog ten iš tikrųjų nėra vietos nei demokratijai, nei suverenumui.

SOVIETAI VENGIA SIENŲ KLAUSIMO

Londonas (Dena/Reuter). Sekančiame posėdyje Bidault išreiškė baimę dėl gyventojų perpildymo Vokietijoje. Vokiečių trėmimas iš kaimyninių valstybių turėtų būti sulaikytas. Bevinas iškėlė reikalą sudaryti sienų komisiją, nes dabartinės Vokietijos sienos nesančios galutinos. Ir Marshallis ginčijo Molotovo tvirtinimus, kad Oderio-Neisės siena esanti galutina. Molotovas gi skaito, kad sienų komisijos sudarymo klausimas dabar dar esąs „perdaug ankstyvas". „Mes čia susirinkome diskutuoti taikos sutartį, o ne sudaryti sienų komisiją", pareiškė Molotovas.

Vėliau Bidault vėl kalbėjo dėl Vokietijos gyventojų perpildymo. Jis siūlo naujai atsikraustančiusius vokiečius (pabėgėlius ir ištremtuosius) sistematingai evakuoti iš Vokietijos, nes jie esą DP, ir todėl jie negali galutinai apsigyventi Vokietijoje.

Penktadienį Bidault turėjo pasitarimą su Marshalliu. Ketvirtajame užsienio reikalų ministerių posėdyje Bedault griežtai pasisakė prieš vienos vokiečių vyriausybės sudarymą. Molotovas vėl atsisakė diskutuoti Vokietijos sienų klausimą.

VĖL IŠ NAUJO AUSTRIJOS KLAUSIMAS

Londonas (Dena/Reuter). Austrijos taikos sutarties klausimas tuojau buvo perduotas ypatingiems įgaliotiniams, kurie ketvirtadienį turėjo pirmąjį posėdį.

VISINSKIS IŠVYKO Į LONDONĄ

Naujorkas (Dena). Netrukus JT visuotinas susirinkimas spręs Palestinos klausimą. Nutarimui reikalinga ²/₃ balsų dauguma. Susirinkimo darbotvarkė jau yra išsemta. Praėjusią savaitę virš šimto delegatų jau išvyko namo. Sovietų delegatas Višinskis išvyko į Londoną.

KARALIŠKAS PRIĖMIMAS

Londonas (AP). Winstonas Churchillis buvo pakvietęs JAV užs. reik. ministerį Marshallį pusryčių. Manoma, kad šiame susitikime buvo aptarta dabartinė politinė padėtis.

Molotovas gavo pakvietimą dalyvauti karaliaus Jurgio VI ir karalienės Elizabetos priėmime Buckingham rūmuose. Į priėmimą yra pakviesta lygiai šimtas dabar vykstančios Londono konferencijos dalyvių, jų tarpe užs. reik. ministeriai Marshallis ir Bidault.

PREZ. TRUMANO PATARĖJAS LANKO DP STOVYKLAS

Salzburgas (AND). Prezidento Trumano ypatingas patarėjas DP imigracijos į Jungtines Amerikos Valstybes klausimais Ugo Carusi buvo atvykęs į Salzburgą, kur padarė vizitą amerikiečių zoninei komandai ir apžiūrėjo keletą DP stovyklų. Carusi vyksta į Vieną; jo tikslas studijuoti DP problemą ryšium su išvietintųjų asmenų imigracija į Jungtines Amerikos Valstybes.

Carusi pareiškė: „Mano misija rišasi su išvietintųjų asmenų imigracijos į Jungtines Amerikos Valstybes problema. Atsižvelgiant į tai, kad Strattono įstatymo projektas gali būti Kongreso priimtas, keliaudamas po Europą aš renku tuo reikalu informacijas."

STREIKUOJA IR SUOMIAI

Helsinkis (AP). Sustreikavo Suomijos telefono telegrafo tarnautojai ir todėl viso tinklo veikimas yra sustojęs.

Helsinkis (AP) Antradienio vakare 23 val. sustreikavo 40.000 valstybės tarnautojų. Visas susisiekimas sustojo. Ministeris pirmininkas Pekkalla grasino visus streikuojančius atleisti iš tarnybų.

Sovietų piliečiai tremiami iš Prancūzijos

Kaip praneša Prancūzijos vidaus reikalų ministerija, už kišimąsi į Prancūzijos vidaus reikalus ištremta 19 Sovietų Sąjungos piliečių. Jie buvo paimti iš namų Paryžiuje bei provincijoje, susodinti į autobusus ir nuvežti į pasienį. Ministerija nepranešė prie kokios sienos jie bus nuvežti, bet policijos pareigūnai davė suprasti, kad jie bus vežami per Vakarų Vokietiją prie sovietų zonos.

Tarp tų devyniolikos yra Mykolas Katchva, Sovietų piliečių S-gos pirmininkas ir savaitraščio „Sovietų Patriotas" leidėjas.

Vidaus reikalų ministerijos atstovas pareiškė, kad ištremtieji vaidino tam tikrą vaidmenį Prancūzijos streikuose ir kai kurie dalyvavo riaušėse Mersellyje. Jis paminėjo, kad šis ištrėmimas neturi jokio ryšio su policijos krata repatriacijos stovyklose Beuregarde, kur buvo slepiami trys prancūzų vaikai ir šiek tiek ginklų.

Sovietų pasiuntinybės spaudos sekretorius pranešė, kad apie areštus pasiuntinybė nesanti painformuota, tačiau apie tai esanti painformuota Maskva ir laukiama iš ten instrukcijų.

Dauguma ištremtųjų yra baltieji rusai ir sovietų pilietybę įgijo tik po karo.

(NYHT)

ITALIJOJE PLEČIASI PAKRIKIMAS

Roma (Dena/INS). Italų darbininkų vadas Giuseppe de Vittorio išvyko į Paryžių aptarti bendrųjų italų — prancūzų streiko priemonių. Romoje ir Genujoje komunistai viešai sudegino visus kioskuose išstatytus laikraščius, palikdami tik du komunistinius laikraščius neliestus. Komunistų laikraščių „Unita" ir „Avanti" redakcijose sprogo bombos. Politinis pakrikimas Italijoje plečiasi.

STASSENO TELEGRAMA TRUMANUI

Vašingtonas (SE). Haroldas Stassenas, respublikonų kandidatas į prezidentus, pasiuntė prezidentui Trumanui telegramą, kurioje įspėja dėl tiekimo Sovietų Sąjungai Amerikos mašinų. Jis nurodo, kad pataikavimo politika neturėsianti pasisekimo

Raudonarmiečiai Londono kariniame aerodrome

Londonas (Dena). Užsienių reikalų ministerių posėdžiai spaudai nėra prieinami. Spauda tenkinasi pranešimais, kuriuos po kiekvieno posėdžio teikia visų dalyvaujančių delegacijų diplomatiniai atstovai.

Septyni sovietų lėktuvai, kuriais į Londoną atvyko sovietų užsienių reikalų ministeris Molotovas ir kiti sovietų delegacijos nariai, stovi kariniame Northolt aerodrome. Juos saugoja sovietų policija. Du sovietų lėktuvai jau yra vėl išskridę. Prieš išskrendant aerodromo personalui oficialiai apie tai nebuvo pranešta.

Londonas (AE). Neseniai pergyvenęs vestuvių iškilmes Londonas dar negali apsiprasti su policijos lydimomis automobilių virtinėmis. Savaitės gale jaunimas Northold aerodrome surado kitą pramogą. Juos stebino rudens saulėje blizgančios didelės rusų mašinos. Neįprastą vaizdą paįvairino jų pačių atsigabenti rusų raudonarmiečiai, apsivilkę iki užkulnių ilgais paltais ir su nudribusiais ant perpetės kabančiais automatiniais ginklais. Jie galėjo registruoti nuolatos besileidžiančias ir kylančias amerikiečių ir prancūzų valdžios mašinas ir į konferenciją skubančius svetimų valstybių diplomatus.

Jungtinės Tautos nutarė padalinti Palestiną

Naujorkas (DPD-Reuter). Lapkričio 29 d. JT visuotinas susirinkimas 33 balsais prieš 13 balsų, 10 susilaikius nuo balsavimo, nutarė padalinti Palestiną į dvi atskiras — žydų ir arabų valstybes.

Ryšium su tuo Palestinoje padidėjo įtempimas. Arabai skelbia, kad jie kovosią prieš Palestinos padalinimą. Iš Bagdado pranešama, kad lapkričio 28 d. įvyko Arabų Lygos karininkų pasitarimas, kuriame buvo aptartos priemonės padalinimui sukliudyti.

ŽYDAI PASIRUOŠIA ARABŲ PUOLIMUI

Jeruzalė (AP-INS). Palestinos žydai pasiruošia dabar arabų užpuolimui, nes arabai nesutinka su Palestinos padalinimo planu. „Jewish Agency" atstovas pareiškė, kad „Haganah" pašaukė nuo 18 iki 35 m. amžiaus vyrus, kurie tik gali ginklą nešioti, kariniam apmokymui.

Arabų vadovaują veiksniai sudarė beveik šešių milijonų dolerių fondą, kuris tarnausiąs saugumo tikslams.

SĄMOKSLAS PRIEŠ EGIPTO KARIUOMENĖS ŠTABO VIRŠININKĄ

Kairo (AP). Ryšium su susektu sąmokslu, kurio tikslas buvo nužudyti Egipto kariuomenės štabo viršininką Ibrahim Attal Pasha, suimta apie 17 karininkų. Iš kariuomenės sluoksnių patirta, kad sąmokslas prieš Pašą turi ryšio su konspiracija, kurios tikslas eliminuoti senuosius Egipto armijos karininkus, kad galėtų pratęsti „skubias reformas". Padarius kratas sulaikytų karininkų butuose, buvo surasta komunistiškų proklamacijų ir kitų dokumentų, kurie nušviečia sąmokslo tikslus ir jo ruošėjus. Sąmokslininkus išdavė vienas karininkas, painformuodamas apie tai Atala Pašą. Pastarasis pasikvietė pas save sąmokslininkus, kur jie ir buvo areštuoti. (NYHT)

JUGOSLAVIJA NEPRIPAŽĮSTA BALKANŲ KOMISIJOS

Belgradas (DPD). Jugoslavijos užsienių reikalų ministerija paskelbė, kad ji nepripažįsta JT paskirtosios Balkanų komisijos incidentams tirti šiaurės Graikijos pasienyj.

* Turkijos užsienio reikalų ministeris pasisakė, kad Italija, Prancūzija ir Turkija gali sudaryti vadinamąją Viduržemio jūros sąjungą.

Kopenhaga (Dena-Reuter). Danijos policija susekė plačiai išvystytą organizaciją, kuri nelegaliai gabeno vokiečius emigrantus į Argentiną.

Bruzdėjimas vokiečių partinėje politikoje

Hamburgas (Dena). Grįžęs iš Norvegijos, ryšium su Londone vykstančia užsienių reikalų ministerių konferenciją, Dr. Schumacheris pareiškė, kad mintis, jog Vokietija dabartinėje savo valstybės teisės situacijoje negalinti egzistuoti, esanti klaidinga. Iš valstybinės teisės požiūrio Vokietija gyvuojanti kaip ir pirmiau. Vokiečių uždavinys esąs atgauti, nors ir kontroliuojamą, suverenitetą. Visa vokiečių tauta norinti vienybės. Jis pasisakė žinąs, kad jau prieš 30 mėnesių Sovietų Sąjungos okupuotoje rytų zonoje esąs ruošiamas sudaryti ministerių kabinetas. Rytų Vokietija turinti paruoštą ministerių sąrašą, kurie mėginsią reprezentuoti Vokietiją Londono konferencijoje.

Berlynas (Dena). Sovietų zonos komunistinė SED partija sukvietė visas Vokietijos politines partijas, profesines sąjungas ir mokslo bei meno atstovus atvykti š. m. gruodžio 6—7 d. m. į „vokiečių vienybės ir teisingos taikos liaudies kongresą" Berlyne. Tame „liaudies kongrese" būsianti išrinkta delegacija ir pasiųsta į užsienių reikalų ministerių konferenciją Londone. Socialdemokratų ir krikščionių demokratų partijos kvietimo nepriėmė. Vienas socialdemokratų vadų, Franzas Neumanas pasakė: „partija, kuri savo teroristinėmis priemonėmis ardo vokiečkąją vienybę, dabar dedasi tos vienybės globėja."

Berlynas (NWDR). Rytų zonos trijų politinių partijų bendras atsišaukimas į Londono konferenciją negalėjo būti suorganizuotas, kadangi krikščionys demokratai atsisakė toje akcijoje dalyvauti. Jie mano, kad rytų zonos partijos neturi teisės kalbėti visos vokiečių tautos vardu.

Parlamentas išreiškė pasitikėjimą naujai sudarytai R. Schumano vyriausybei

STREIKUOJA VIRŠ 2-JŲ MILIJONŲ DARBININKŲ IR TARNAUTOJŲ. VYRIAUSYBĖ PASAUKĖ ANTRĄJĮ ATSARGINIŲ KONTINGENTĄ. KARIUOMENĖ RYSIO IR ŽINIŲ TARNYBOJE.

Paryžius (UP). Prancūzų tautinis susirinkimas 322 balsais prieš 186 balsus R. Schumano vyriausybei išreiškė pasitikėjimą. 86 atstovai susilaikė nuo balsavimo.

Streikai vis labiau plečiasi. Streikuojančių skaičius viršija 2 milijonus. 21 profesinė sąjunga sudarė komitetą koordinuoti streikų visoje Prancūzijoje. Generalinio streiko yra išvengiama todėl, kad viešųjų įstaigų tarnautojai ir darbininkai pasisakė prieš generalinį streiką.

Penktadienį ministerių kabinetas nutarė mobilizuoti antrąjį 1946 m. atsarginių kontingentą. Mobilizacija paliečia 80.000 atsarginių. Ministerių kabineto priimtas nutarimas pakelti algas dar nepatenkina profesinių sąjungų. Dirbančiųjų reikalavimus ministeriui pirmininkui perdavė B. Frachon, komunistų daugumos vardu, ir L. Jouhaux, ne komunistų vardu. Profesinės sąjungos reikalauja: algos minimumo, kuris padidintų dabar gaunamąją mėnesinę sumą 2000 frankų, bendro uždarbių pakėlimo darbininkams iki 25% ir garantijų, kad streiko teisė viešai pripažįstama.

Naktį į penktadienį kariuomenė perėmė ryšio ir žinių perdavimo įstaigas bei įrengimus. Telefono- telegrafo įstaigose ir radiofonuose dirba kareiviai.

Paryžius (Dena - INS). Prancūzų delegacijos sluoksniuose Londone kalbama, kad JAV vyriausybė naujajai prancūzų vyriausybei esanti pažadėjusi paramą tuo atveju, jei komunistai mėgintų paimti Prancūzijoje valdžią į savo rankas. Tą užtikrinimą užs. reik. ministeriui Bidault esąs perdavęs JAV pasiuntinys Paryžiuje Jeffersonas Caffery prieš pat Bidault išvykstant į Paryžių. JAV vyriausybė esanti pasiryžusi į komunistų perversmą Prancūzijoje nežiūrėti kaip į prancūzų vidaus reikalą. Manoma, kad amerikiečių karinės pajėgos tuojau perimtų prancūzų kariuomenės pareigas jų okupuotoje Vokietijos zonoje, jei prancūzų daliniai būtų reikalingi tvarkai palaikyti krašto viduje.

PRANCŪZIJOS MINISTERIS PIRMININKAS ROBERTAS SCHUMANAS (Dena-Bild)

Madridas. (NWDR). Ispanijos vyriausybė, bijodama, kad galimas komunistų sukilimas Prancūzijoje nepersimestų į Ispaniją, sustiprino pasienio įgulas. Visiems kariuomenės daliniams įsakyta būti paruošties stovyje

NAUJASIS PRANCŪZIJOS MINISTERIS PIRMININKAS

Nepasisekus Leonui Blumui gauti parlamento daugumos pasitikėjimą, kuris norėjo surasti Prancūzijai vidurio kelią, vyriausybę sudarė Robertas Schumanas, buv. Bidault ir Ramadiero vyriausybėje finansų ministeriu.

R. Schumanas gimė Luxemburge ir užaugo Lorraine. Nuo 1910 m., išskyrus karo laikotarpį, buvo Moselle atstovu parlamente. Tai tvirto charakterio vyras, kuris turįs visas gerąsias šios srities prancūzų ypatybes. Iš profesijos yra teisininkas, bet dar jaunas būdamas pradėjo Elzase ir Lorraine studijuoti Vokietijos klausimą ir dabar laikomas vienu geriausių Rytų Prancūzijos ir Reino srities žinovu.

1940 m. jis paskiriamas valstybės pasekretoriumi pabėgėlių reikalams, nes tuo metu milionai prancūzų pabėgėlių traukėsi nuo besiartinančių vokiečių armijų. Už jo nuopelnus gelbstint pabėgėlius, Belgijos vyriausybė jį apdovanojo ordenu.

Robertas Schumanas dabar yra 61 m. amžiaus. Vokiečių okupacijos metu buvo areštuotas ir nugabentas į Neustadto koncentracijos stovyklą iš kurios vėliau pabėgo ir aktyviai dalyvavo kovoje už Prancūzijos laisvę.

Po karo vėl aktyviai dalyvauja politiniame Prancūzijos gyvenime. 1945 m. rudenį išrenkamas į steigiamąjį parlamentą, kaip katalikų liaudies partijos (MRP) atstovas nuo Moselle departamento. 1946 m. birželio mėn. parlamento rinkimuose, kada MRP stipriai sustiprino savo pozicijas, į Bidault vyriausybę jis įėjo kaip finansų ministeris.

Finansų klausimuose jis turi taip pat neblogą patyrimą, nes jau prieš paskutinį karą buvo finansų komiteto (parlamente) narių. 1946 m. spalių mėn. Schumanas atstovavo Prancūziją pirmoje Tarptautinio banko (rekonstrukcijai) sesijoje Vašingtone.

Aukštas, liesas, plika galva, ilgu ir nesišypsančiu veidu — Schumanas atrodo daugiau panašus į ekonomijos profesorių, negu į ministerį. Reikia manyti, kad jo valia ir užsispyrimas padės jam atlikti savo pareigą Prancūzijai.

MES IEŠKOME PASAULYJE VIETOS VIENAM MILIJONUI DP.

Viena iš nelaimingųjų paskutinio karo pasekmių yra gigantiškas žmonių kilnojimasis, kokio istorijoje dar nėra buvę. Vien Europoje 1945 m. „išvietintųjų" žmonių skaičius siekė 40 mil. Net didysis Rytų ir Vakarų gotų kilnojimasis ketvirtajam šimtmety ir nuolatinis senovės graikų kraustymasis į užjūrį nepasiekė tokio didelio masto, kaip dabar.

„Jeigu Europos uostai būtų atidaryti ir jeigu reikalingas laivų kiekis būtų laisvas, tai pusė Europos gyventojų stengtųsi išvykti į naujus kraštus", pareiškė neseniai Australijos imigracijos ministeris Calwell spaudos konferencijoje Londone. Tai reikštų, kad daugiau kaip 200 mil. žmonių maždaug vienas aštuntadalis visų pasaulio gyventojų išvyktų iš Europos. Nors toks didelis skaičius, kuris yra tikriausiai perdėtas, greičiau turi būti suprantamas kaip retorikos priemonė, bet vis dėlto jis parodo kokia yra aktuali emigracija iš Europos. Churchillis yra net prašęs savo tautiečius neapleisti, kaip žiurkės skęstančio laivo, Anglijos ir neieškoti geresnio gyvenimo laimingesnėse imperijos dalyse.

VIRS 200 ŽMONIŲ VIENAME KVADRATINIAME KILOMETRE

Pagal 1945 spalio 29 dienos skaičiavimą Vokietijoje gyvena 185 žmonės viename kvadratiniame kilometre. Sugrįžus visiems belaisviams ir pasibaigus vokiečių repatriacijai iš rytinių sričių, viename kv. km gyvens 200 žmonių. Pagal 1940 m. statistiką Belgijoje gyvena 275 žmonės viename kv. km, Olandijoje 238 ir Anglijoje 195. Bet visi šitie kraštai turi dideles kolonijas, kurios jiems palengvina kovą dėl maisto. Sovietų Sąjungoje vienam kv. km. tenka 22 žmonės. Europoje gyvena 535 mil. žmonių, tai vidutiniai viename kv. km 47. Dydžio atžvilgiu Europa iš visų mūsų planetos dalių stovi priešpaskutinėje vietoje, bet gyventojų skaičiaus atžvilgiu ji užima antrą vietą ir yra tirščiausiai apgyvendinta pasaulio dalis.

NEAPGYVENDINTI PLOTAI

Dabar kyla klausimas ar gali pasaulis suteikti emigrantams tinkamas gyvenimo ir ūkio sąlygas. Kristaus laikais pasaulyje gyveno maždaug 250 mil. žmonių, 1600 m. nepilni 500 mil., 1830 m. apie vieną milijardą ir 1900 m. jau 1,6 milijardas. Šiandien žmonių skaičius pasaulyje siekia dvejų milijardų, tai reiškia, kad viename kv. kilometre gyvena 13 žmonių. Žmonių gyvenamas plotas sudaro vos penktadalį mūsų žemės paviršiaus. Jūros, antarktis, ledinuotosios arktikos dykumos, sausos dykumos ir tyrlaukiai, šaltos kalnų dykumos, klampynės balynai ir dideli miškų kalnai, negali būti skaitomi gyvenamais plotais. Likusiame plote žmonės, ypač dėl klimato sąlygų, paskirstyti labai nelygiai. Virš pusės žmonių gyvena Azijoje (1,1 milijardas), vienas ketvirtadalis Europoje, keturi penktadaliai Eurazijoje, o bendrai Senajame Pasaulyje gyvena 87 % žmonių. Amerikoje gyvena ne pilni 13 %, Australijoje, kuri yra 500 kartų didesnė už Saksoniją, negyvena net dvigubai tiek žmonių kaip kad pastarojoje (mažiau kaip vienas žmogus viename kvadratiniame kilometre).

Iš šitų skaičių mes matome, kad du trečdaliai žmonių gyvena susispaudę viename septintadalyje viso žemės ploto. Tik nedideli plotai yra tankiai apgyvendinti ar turi labai didelį gyventojų perteklių. Didžiausi plotai laukia žmogaus kultūros ir šimtai milijonų žmonių galėtų ten susirasti vietos. Išskyrus Europą, visų žemynų vidinėse dalyse yra labai mažai žmonių, nes jos daugumoje susideda iš dykumų, tyrlankių arba aukštų kalnų. Visokiausių gyvybių pilni neįžengiami miškai ir plačios šiaurės girių juostos šiaurinėje Šiaurės Amerikos dalyje, Šiaurės Europoje ir Šiaurės Azijoje nesudaro tinkamų gyvenimo sąlygų. Dirbtinų drėkinimų pagalba iš kai kurių sausų dykumų ir tyrlaukių galima būtų padaryti derlingą žemę, kaip kad tai įrodo pionierių darbai Šiaurės Amerikoje, Indijoje ir Afrikoje. Tolimesnius gyvenimo plotus sudaro nusausinti balynai ir iš jūros išgauta žemė (pav. šiaurės vakarų Vokietijoje, Olandijoje, Italijoje). Be to, galima būtų suteikti milijonams emigrantų gyvenamojo ploto, iškertant neįžengiamus tropikos miškus ir intensyviai kovojant su tropinėmis ligomis. Javoje ir Pryšakinėje Indijoje jau yra pasiekta gerų pradinių pasekmių. Iškertant miškų juostas Šiaurės Azijoje bei Šiaurės Amerikoje ir išnaudojant plačias ganyklas subpoliarinėse srityse, kur galima būtų auginti milijonus šiaurės elnių, būtų galima žymiai padidinti maisto normas Europoje.

EMIGRACIJOS GALIMYBĖS

Tarptautinė Darbo Įstaiga patiekia apžvalgą apie imigracijos nuostatus 23-se kraštuose, kurie įsileidžia tik tokius užsieniečius, kurie gali būti įjungti į tautinį ūkį. Prie tokių kraštų priskaitoma tarp kitų: Prancūzija, D. Britanija ir Pietų Amerikos valstybės. Šiaurės Amerika šiame klausime yra dar neapsisprendusi. Popiežius Pijus XII taipogi norįs įtraukti atitinkamas R. katalikų organizacijas į planingos emigracijos darbą. Saleziečių ordeno emigracijos planas turi išgelbėti iš dvasinio ir materialinio vargo daugybę nelaimingųjų, kuriems nuskurdusi Europa nebegali suteikti elementarinių gyvenimo ir darbo sąlygų. Tokio plano įgyvendinimas bus paminėtas kaipo gražus gailestingumo gestas nelaimingų pokario laiko metraščiuose."

PERSPEKTYVOS SIAURĖS AMERIKOJE

Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvena 141 milijonas žmonių, taip kad ant kiekvieno kvdr. kilometro išeina po 17. Jei Teksasas būtų taip pat tankiai apgyvendintas kaip Massachusetts, tai jame galėtų gyventi 131 mil. žmonių. Šiaurės Amerika yra kraštas, kuriame yra dar sričių su tik 7-niais žmonėmis vienoje kv. mylioje (=2,56 kvd. km.). Nevadoje apgyvenimo skaičius siekia 0,8 Wyominge 2,3; Nauj. Meksikoje 3,5; Montanoje 3,7; Arizonoje 3,8; Idahoje 5,3; Utahoje 6,2. Bendras JAV plotas sudaro 1,9 milijardų akrų (1 akras yra lygus 0,4 hektarų), iš kurių 413 mil. yra derlinga žemė. Nors amerikiečiai apdirba tiktai 20% savo bendro žemės ploto, bet pastarasis vis dėlto yra didžiausias javų auginimo plotas pasaulyje. Nenusausintos, į dykumas panašios srities apima dideles nenumatomas galimybes.

Pagal Kanados žemės ūkio min. Cariner pareiškimą, Kanada galinti ateinančių 12-kos metų bėgyje priimti 12 mil. užsieniečių. Kanada yra maždaug Europos dydžio, bet joje gyvena tik 11 mil. žmonių, tai yra 1,2 žmogus ant vienos kv. mylios. Miestuose gyvena 55%, ūkiuose 4,5 mil., iš kurių pusę sudaro moterys. Atėmus iš to skaičiaus vaikus, senius ir ligonius, lieka vienas milijonas vyrų, kurie išnaudoja plotą, esantį tris su puse kartų didesnį už Vokietiją.

Apie galimybes apsigyventi JAV teritorijoje Aliaskoje (1,3 mil. kv. km. 80.000 gyventojų) pasisakė Rooseveltas 1944 m. rugpiūčio mėn.: „Aliaska yra labai retai apgyventa, bet aš esu įsitikinęs, kad ji suteiks dideles galimybes tiems, kurie pasiryžę dirbti ir padėti atstatymo darbuose naujame krašte". Kelių metų bėgyje „Dėdės Samo šaldytuve" galėtų apsigyventi šimtai tūkstančių žmonių. Žinoma imigrantas turėtų priprasti prie sunkumų klimato ir darbo atžvilgiu. Iš kitos pusės jis čia rastų didelius turtus, kaip antai aukso, vario, platinos, sidabro, geležies, cino ir gyvojo sidabro.

PIETŲ AMERIKA IEŠKO EUROPIEČIŲ

Iš 18-kos mil. kv. km. didelio Pietų Amerikos žemyno, 5 mil. kv. km yra tinkami imigrantams iš Europos. Šitoje pasaulio dalyje gyvena 80 mil. žmonių (iš jų pusę sudaro mišrieji, kiti yra baltieji, indėnai ir negrai; tankumas — 7 kv. km. Ir šis žemynas laukia milijonų europiečių. Senieji emigracijos viliojantieji kraštai: Argentina (4 žmonės kv. km), Brazilija (4,5), Čilė (6), Paragvajus (2) ir Uragvajus (11) ir šiandien yra lygiai tokie pat patraukliūs kaip ir seniau.

Iš nedaugelio oficialių pareiškimų imigracijos klausimais, Argentinos valstybės prezidento Perono pranešimas įgauna didelės reikšmės. Jame jis pasakė, kad Argentinos gyventojų skaičius sekančių 10-ties metų bėgyje būsiąs padidintas parinktais emigrantais nuo 14 mil. iki 20 mil., ryšium su krašto industrializacija. Tačiau ekspertai mano, kad dabartiniu metu kraštas negalįs priimti daugiau kaip 25.000 žmonių kasmet. Argentina ieško pirmoje eilėje ispanų, italų bei vokiečių specialistų ir ūkio darbininkų, mažesniame kiekyje rangovų ir inžinierių (Vidurio Europai kompetentiško imigracijos biuro adresas: Roma, Piazza Augusto Imperatore 22).

Apie Brazilijos, imigrantų įsileidimą, žinoma nėra tikslių skaičių. Privatūs vertinimai svyruoja tarp 800.000 ir 2 milijonų, kurie turi būti įleidžiami grupėmis po 6—17.000 per mėnesį. Pagal pranešimą iš Amerikos, Brazilijos vyriausybė, kuri dar pernai norėjo įsileisti 100.000 DP iš Europos, dabar yra sumažinusi tą skaičių iki 30.000. Šalia specialybių, kurios jau buvo Argentinos paminėtos, Brazilija ieško specialių ir tropinių gydytojų.

Čilės imigrantų pareikalavimas siekia šešius milijonus. Čiliečių ekspertai jau randasi pakely į Vokietiją, kad sudarius sutartį su specialistais. Produkcijos ir amatininkų sąjungoms pageidaujant, Čilės vyriausybė nusprendė suteikti įvažiavimo leidimus 2.000 technikų iš Europos.

Kolumbija (pareikalavimas 50.000). ieško žemės darbininkų, Meksika (mažas pareikalavimas: 10.000) pageidauja ispanų, italų ir šveicarų. Venecueloje šalia virš paminėtų profesijų dar turi gerų perspektyvų meno amatininkai, prekybininkai, technikai ir inžinieriai iš Vakarų ir Vidurio Europos. Iš Bolivijos, Ekuadoro ir Paragvajaus nėra gauta jokių tikslesnių informacijų apie imigracijos galimybes.

AFRIKA — ATEITIES ŽEMYNAS

Afrikoje, dydžio atžvilgiu antrajame žemyne, gyvena 160 mil. žmonių, vidutiniai 5,3 žmonės viename kv. kilometre. Afrika, tai rezervinis Europos ūkio kontinentas. Iš D. Britanijos karaliaus šeimos apsilankymo Pietų Afrikoje spauda sprendžia, jog po politinių pasikeitimų Indijoje, Anglija atkreipianti savo ypatingą dėmesį į šį žemyną. Praeitą vasarą buvo pasiųsta britų delegacija į Tanganiką, kad „revoliucionieriškų kultivavimo metodų" pagalba, padidinus riešuto medžių veisimą vieno milijono hektarų plote. Deja, dar nieko nėra žinoma, ar ir emigrantai iš Europos dalyvausią šitoje kovoje su riebalų krize.

Iš Afrikos augmenijos palyginimo su kitų šiltų kraštų vegetacija seka, kad Afrika galinti išmaitinti tris kart daugiau žmonių negu, kad joje dabar gyvena. Milžiniškos vandens jėgos gali būti panaudotos elektros gamybai ir dirbtiniam drėkinimui, kuris ypatingai Egipte yra padaręs jau didelę pažangą. Išskyrus Liberiją ir Etiopiją, visa Afrika randasi didžiųjų Europos valstybių rankose, kurios, įsileidusios imigrantus ir patobulinusios bei išplėtusios žemdirbystę ir gyvulininkystę, galėtų padėti badaujančiam senajam žemynui.

AUSTRALIJA — SALIS BE ŽMONIŲ

Mažiausias žemynas suteikia imigrantams didelių vilčių (8,9 mil. kv. km — 11 mil. žmonių-tankumas: 12). Visoje Pacifiko erdvėje gyvena vienas milijardas žmonių, iš jų Australijoje vos vienas nuošimtis. Australijos vyriausybė turi Europai skirtus imigracijos biurus Berlyne, Paryžiuje, Hagoje ir Oslo mieste, kurie tiesioginiai sprendžia visus prašymus. Australijos radijas kas savaitė duoda žinių apie imigracijos galimybes į šitą žmonių taip retai apgyventą žemyną, kuris žada kuo greičiausiai papildyti savo gyventojų skaičių „tinkamais elementais". Nors tai nėra tiesa, kad Australijoje „gėlės nekvepia, paukščiai nečiulba, moterys neištikimos", tačiau didžiuliai žemyno gilumos plotai yra priešingi kolonistams. Vis dėlto, ta šalis gali išmaitinti 50 mil. europiečių. Atskaičius nenaudojamą žemę ir sunkiai prieinamas kalnų sritis, lieka dar 500.000 kv. mylių, kurios kiekvienu laiku gali būti apgyvendintos. Ukiškai išnaudotas yra šiandien tik 26.000 kv. mylių plotas, iš ko seka, kad Australijos derlius galėtų būti dar dvidešimt kartų padidintas. Ten yra begalinės lygumos tinkamos ganykloms bei laukams, anglies klodai, kurių užtektų šimtmečiams ir didelis visokiausių rūšių metalų perteklius. Tokiu būdu yra suprantama lordo Northcliffo žodžiai: „Aš nesuprantu, kad kai kurie pasilieka senojoje tėviškėje, turėdami užtektinai pinigų čia atvykti". Kad 1947 m. žmonės pasidarė kritiškesni, įrodo faktas, jog iš vienos internuotų stovyklos Australijoje paleisti vokiečiai, kuriems buvo duota proga pasilikti ten gyventi, pastatė salygą, kad prieš galutiną apsisprendimą jiems būtų leista vienerius metus vietoje ištirti Australijos aplinkybes.

* * *

Į klausimą ar turi dar žemė vietos emigrantams, galimą atsakyti, kad iš patiektos statistinės medžiagos bei ūkiškai geografinių žinių darosi aišku, kad nė vienoje šio pasaulio valstybėje neturėtų būti gyventojų pertekliaus problemos. Nes, vietos, darbo ir duonos pilnai užtenka visiems pasaulyje gyvenantiems žmonėms.

H. Armstrongo receptas pries komunizmą

Naujorkas (AP). Amerikietis Hamiltonas F. Armstrongas „Foreign Affaire" leidėjas ir knygos „Iškalkuliuota rizika" (The Calculated Risk) autorius sako; kad JAV atstatymo programa turi būti priešpastatyta sovietų suplanuotai socialinei ir ekonominei disintegracijai.

H. Armstrongas, kuris JAV užsienių reikalų ministerijoj tarnavo kaip konsultantas, mano, kad Europa ilgai dar bus ginčų arena visokioms idėjoms ir ideologijoms, kol nepagerės ekonominė padėtis ir socialinė struktūra nesistabilizuos.

Šiandien europiečiams rūpi svarbiausia vienas klausimas: „Kaip gyventi?" Todėl juos lengva laimėti už materialines gėrybes. Autorius mano, kad milijonai europiečių balsavo už komunistus norėdami tik pareikšti protestą dėl sunkios esamos būklės.

* 20 JAV filmų įmonininkų nutarė atleisti iš savo įmonių visus komunistus.

11

ERLĖ STANLEYS GARDNERIS

STAUGIAS ŠUO

IŠVERTĖ T. V.

— Norėčiau, — tarė Perrys Meisonas, — pasinaudoti telefonu, jei toks yra?

Folys su įtūžimu pažiūrėjo į jį.

— Galit pasinaudoti telefonu ir išeiti.

— Ačiū, — ramiai tarė Perrys Meisonas, — visvien pasinaudosiu telefonu.

V Skyrius.

Perrys Meisonas susijungė telefonu su Della Streetaite.

— Kalba Meisonas, Della, esu Klintono Folio namuose. Tai to šuns savininko, dėl kurio skundėsi Kartraitas. Ar kalbėjai su Kartraitu?

— Ne, šefe. Ištisą valandą skambinau kas dešimt minučių, niekas neatsako.

— Taip, suprantu. Negali atsakyti. Atrodo, kad Folio žmona pabėgo su mūsų klijentu.

— Ką? — sušuko ji.

— Faktas. Moteriškė paliko laišką Folliui, kuriame viskas pasakyta. Jis baisiai įsiutęs ir nori areštuoti Kartraitą. Jis ir Pambertonas pakeliui į apylinkės advokato įstaigą, kur nori gauti arešto įsakymą.

— Kokiu pagrindu? — paklausė Della Streetaitė — Manau, kad galėtų būti tik civilinė byla.

— O jie stengsis surasti kokį nors kriminalinį priekabį, — smagiai tarė Perrys Meisonas. — Rimto nieko nesuras, bet jie nori tik gelbėti savo padėtį. Matyt, Kartraitas pasinaudojo staugiančio šuns istorija, norėdamas išvilioti Folį iš namų. Atvykus šįryt Foliui į apylinkės advokato įstaigą, Kartraitas išmovė su Folio žmona. Žinoma, tai nepatiks apylinkės advokato įstaigai. Tai bus puiki istorija laikraščiams.

— Ar sužinos laikraščiai apie tai? — paklausė Della Streetaitė.

— Nežinau. Negaliu dabar viską pasakyti, tačiau nepaleisiu įvykio iš akių. Norėjau tik pasakyti, kad nėra reikalo bandyti susijungti su Kartraitu.

— Ar greit būsite įstaigoj?

— Nežinau. Valandėlė praeis.

— Ar vyksite pas apylinkės advokatą? — teiravosi ji.

— Ne. Kol nepasirodysiu ar nepaskambinsiu, negalėsi manęs pasiekti. Štai ką turit padaryti. Paskambink Dreiko detektyviniam biurui ir pasakyk Povilui Dreikui, kad jis, viską metęs, ateitų į mano įstaigą. Tegul palaukia, kol sugrįšiu. Manau, kad tai labai svarbu ir dėl to, tegul nesiunčia nieko iš savo bendradarbių, bet tegul ateina pats asmeniškai.

— Gerai, padarysiu. Nieko daugiau, šefe?

— Ne. Viso gero, sudiev.

Jis pakabino ragelį, išėjo iš mažos vienutės, kur buvo telefonas ir susidūrė su nesimpatiškomis šeimininkės akimis.

— Mr. Folis liepė jums duris parodyti.

— Gerai, einu, tačiau galėtumėt papildyti savo piniginę kokiu dvidešimt dolerių, jei norėtumėt.

— Aš nenoriu kišenpinigių. Man įsakyta jums duris parodyti.

— Jeigu galėtumėt surasti ponios Klintonienės fotografiją, gautumėt dvidešimt dolerių, net dvidešimt penkis dolerius, — pasiūlė Perrys Meisonas.

Jos veidas nepasikeitė.

— Man įsakyta, parodyti jums duris, — tarė ji šaltai.

— Gerai, — tarė Perrys Meisonas, — ar pasakysite Mr. Foliui, kai jis sugrįš, kad bandžiau jus papirkti norėdamas išgauti jo žmonos fotografiją?

— Man įsakyta parodyti jums duris.

Pasigirdo įkirus skambutis. Mrs. Benton susiraukė, pasižiūrėjo į Perrį Meisoną, ir staiga nukrito kaukė nuo jos veido, jos balse buvo tik moteriškas kaprizingumas.

— P r a š a u palikti mane.

— Žinoma, aš einu.

Ji palydėjo jį iki priekinių durų. Einant jiems per salę, skambutis dar du kartu skambtelėjo.

— Pašaukt taksi? — paklausė ji.

— Nereikia, nesirūpinkit manim.

Staiga ji kreipėsi į jį.

— Kodėl jūs taip norite gauti ponios Folienės fotografiją?

— Norėjau pamatyti, kaip ji atrodo, — smagiai atsakė Perrys Meisonas.

— Netiesa. Turėjote kitų sumetimų.

— Besirengiant Meisonui atsakyti, vėl paskambino ir pasigirdo beldimasis.

Jauna moteriškė nepatenkinta nuskubėjo prie durų. Kai ji atidarė, trys vyrai įsiveržė į vidų.

— Ar čia gyvena Klintonas Folis? — paklausė vienas iš jų.

— Taip, — tarė Mrs. Benten.

Perrys Meisonas pasislėpė tamsesnėj koridoriaus vietoj.

— Jūs turit kinietį virėją čia, ar ne? jis vadinasi Ah Vongas?

— Taip.

— Gerai, pakvieskit. Mes norime jį matyti.

— Jis virtuvėj.

— Gerai, prašau pakviesti jį. Pasakyk jam, kad mes norime jį matyti.

— Bet kas jūs?

— Mes esame valdininkai, imigracijos valdininkai. Ieškome kiniečių. Mus ką tik perspėjo, kad jis nelegaliai atvykęs. Atvesk jį.

— Pasakysiu jam, — tarė ji ir pasisukusi ant kulnies, nubėgo paskum Perrį Meisoną.

Trys vyrai, nepastebėdami Perrio Meisono, sekė paskui ją.

Truputį palaukęs Perrys Meisonas apsisuko ir nusekė paskui juos per saliona, valgomąjį į virtuvę. Jis sustojo kamarėlėj ir girdėjo jų balsą.

— Gerai, Ah Vongai, — tarė vienas vyrų, — kur jūsų dokumentai?

— Nežinau, — tarė kinietis.

— O, taip, jūs žinote. Kur jūsų popieriai?

— Nežinau, — atsakė jis dejuojančiu balsu.

Girdėjosi linksmas juokas, lyg peštynių garsai, tada vėl vienas jų tarė:

— Gerai, Ah Vongai, eisi kartu su mumis. Parodyk, kur miegi. Parodyk savo daiktus. Supranti? Mes padėsim tau.

— Nesuprantu, nesuprantu, — stenėjo kinietis. — Gal būt, galėtų būti vertėjas.

— Užmiršk tai ir eime.

— Nesuprantu. Vertėjo.

Kažkas nusijuokė. — Jis supranta. Pasižiūrėk į jo veidą.

Perrys Meisonas išgirdo šeimininkės protestuojantį balsą.

— Ar negalėtumėt palaukti, kol sugrįš Mr. Folis? Žinau, kad jis viską padarytų dėl Ah Vongo. Jis labai turtingas, jis sumokės bet kokius mokesčius, arba uždės užstatą ...

— Nesvarbu, sesute, — tarė vienas vyrų. — Mes jau kuris laikas ieškojome Ah Vongo ir neužtektų pinigų monetų kalykloje pasilaikyti jį čia. Jis darbininkas ir prasmugeliuotas iš Meksikos. Jis tuojau bus grąžintas į Kiniją. Prašau Ah Vongai, susipokuok daiktus.

Perrys Meisonas apsisuko, ant galų pirštų grįžo tuo pačiu keliu ir išėjo per priekines duris. Nulipo laiptais žemyn ir šaligatviu skubiai paėjo iki tos vietos, kur gyveno Arturas Kartraitas. Taku, per gerai prižiūrimą pievelę jis priėjo prie durų ir nykščiu paspaudė durų skambutį. Jis girdėjo skambučio garsus, bet niekas nejudėjo. Jis pabarškino krumpliais į duris, bet nebuvo jokio atsakymo. Jis priėjo prie lango ir bandė pažiūrėti į vidų, bet užuolaidos buvo užtrauktos. Jis sugrįžo prie durų ir dar kartą paskambino.

Iš vidaus pasigirdo silpni garsai, po to žingsniai, ir užuolaida atsiskleidė nuo mažo, apvalaus durų langelio. Plonas, išdžiūvęs veidas žiūrėjo į jį, o pavargusios, sujaudintos akys giliai jį studijavo.

Po kurio laiko užraktas subraškėjo, ir durys atsidarė.

Perrys Meisonas pamatė liesą, penkiasdešimt penkerių metų moteriškę, išblukusiais plaukais, pabalusiomis akimis, plonomis suspaustomis lūpomis, atsikišusiais žandikauliais ir tiesia nosimi.

— Ko norite? — paklausė ji, monotoniškų, kurčiu balsu.

— Noriu Mr. Kartraito, — tarė Perrys Meisonas garsiai.

— Negirdžiu; prašau truputį garsiau.

— Noriu Mr. Kartraito, Mr. Arturo Kartraito, — rėkė jis.

— Jo nėra.

(Bus daugiau)

XX amžiaus tautų kraustymasis

(MŪSŲ SPEC. KORESPONDENTO ANGLIJOJE)

Pasaulio spauda dar kartą iškelia masinius tautų perkraustymus, vykstančius už geležinės uždangos.

Čia paduodu žinias, kruopščiai surinktas Londono „Dz. Polski" bendradarbio.

Į RYTŲ PRŪSIJĄ 1.700.000 SOVIETŲ

Iki 1946 m. pabaigos sovietų žinioje esą gyventojai buvo masiniai deportuojami į Sibirą, Kazachstaną ir perpildytas priverčiamojo darbo stovyklas. Šalia ukrainiečių, baltarusių, lenkų, lietuvių, latvių ir estų į Rusijos gilumą deportuota milijonai iš sovietų kariuomenės užimtų sričių vokiečių. Tuo pačiu metu vyko atvirkščias milijonų rusų kraustymas iš rytų į vakarus.

1946. X. 23 d. „New York Times" pranešė iš Maskvos, kad 1.700.000 sovietų žemės ūkio darbininkų išsiųsta į Kalinino guberniją. Minimą Kalinino guberniją sudaro senoji Rytų Prūsija, kurios dalis buvo prijungta prie Sov. Sąjungos. Ištrėmę vokiečius ir jų vietoje įkurdinę rusus, sovietai ėmė pagrindinai rusinti šią naują provinciją. Visų miestų pavadinimai pakeisti. Karaliaučius dabar vadinasi Kaliningrad, Tilžė — Soviec, Friedland — Pravdinsk, Insterburg — Chernichovsk ir t.t. Tiesa, žemė nebuvo padalinta valstiečiams, bet įkurta 271 kolchozas, kad darbininkai visiškai priklausytų sovietų valdžios.

PABALTIJO KRAŠTŲ KOLONIZACIJA

Nepaprastai intensyviai buvo kolonizuojamos Pabaltijo valstybės. Senuosius gyventojus ir toliau tremia į Sibirą, į Pauralį, į Piečoros ir Vorkutos rajonus.

„Lietuvių Biuletenio" žiniomis, tiktai Vorkutos rajone, kur dirba 1.500.000 nelaimingų žmonių, kenčia apie 100.000 lietuvių, 65.000 latvių ir 50.000 estų. Keli šimtai tūkstančių Pabaltijo valstybių gyventojų miršta kitose darbo stovyklose. Prieš kelis mėnesius anglų „Economist" rašė, jog, jeigu ir toliau pabaltiečiai bus tokiu tempu tremiami, — tautinis tų trijų kraštų charakteris visai pasikeis. Pabaltijo kraštai yra aklinai atskirti nuo likusio pasaulio. Joks užsienio žurnalistas, nei vienas Unrros tarnautojas nebuvo ten įsileistas. Miestų gatvėse galima girdėti beveik tiktai rusų kalbą.

Kaune apgyvendinta 20.000 rusų, Vilniuje — 40.000; Talinas bus padidintas, kad jame galėtų įsikurti 500.000 rusų.

Rusų persikėlimas vyksta taipgi į pietus, Rumunijos ir Bulgarijos kryptimi. Rusai stengiasi apgyvendinti visą pajūrio juostą. Girdėti, kad rumunų uoste Constanzoje 100.000 gyventojų pusę sudaro rusai.

Bulgarijoje komunistinė vyriausybė suteikė bulgarų pilietybę 200.000 rusų, kurių pusė įsikūrė Dobrudžoje. Šią paskutiniąją žinią paskelbė „New York Times" 1947 m. vasario 17 d. Tiesa, Bulgarija tai užginčijo, tačiau „New York Times" pakartojo savo informaciją, pridėdamas, jog rusai kuriasi netoli graikų ir turkų sienos.

Lieka dar vienas rusų tautos kraustymasis Tolimuose Rytuose, nuo japonų atimtose pietų Sachalino ir Kurilų salų teritorijose. 1947 m. sausio 1 d. Maskvos „Pravda" paskelbė apie 18.000 sovietų darbininkų, įkurdintų Sachaline, „entuziazmą". Carinė Rusija taip pat trėmė rusus į Sachaliną sunkiesiems darbams, tačiau bent neturėjo drąsos skelbti apie katorgininkų „entuziazmą".

KODĖL PASAULIO SPAUDA TYLĖJO?

Be abejo, tokiu būdu negalima išsemti visos milžiniškos temos, tačiau paduoti skaičiai kalba apie didžiausią istorijoje tautų kraustymąsi, kuris vyksta S. Sąjungos teritorijoje. Lieka dar vienas klausimas:

Kiek belaisvių yra sovietų katorginėse stovyklose?

Kravčenko savo „I choose freedom" knygoje sako, kad tokių belaisvių esą 20 milijonų. Panašų skaičių 1941 m. pabaigoje pasakė vienas sovietų generolas Sikorskiui. Tą patį skaičių kalbėtojai paminėjo JT Politinio Komiteto posėdyje. Tas skaičius maždaug derinasi su daviniais apie perkėlimus ir deportacijas, kurie vyko Rusijos erdvėje.

Max Eastman, paskelbęs įdomų straipsnį „Reader's Digest", judina kitą problemą. Jis klausia: kaip tai galėjo atsitikti, kad pasaulio spauda 25 metus nepastebėjo milijonus belaisvių sovietų stovyklose, nors ši praktika buvo plačiai žinoma? Eastman primena, kad prieš 17 metų (1930 m.) JAV Departamentas uždraudė įvežti į Ameriką sovietų degtukus, nes jie padaryti belaisvių. Tada Molotovas atsakė sekančiais žodžiais:

— Kapitalistinių kraštų bedarbiai pavydėtų sovietų kaliniams darbo Sibire.

Šitais ciniškais ir melagingais žodžiais, kaip pasirodė, įtikėjo ne tiktai pasaulio spauda, bet net Valstybės Departamentas, kuris atšaukė pirmykštį uždraudimą.

Tiktai 1942 m., kai lenkai grįžo iš Rusijos, tiesos apie sovietų priverčiamojo darbo stovyklas negalėjo užmaskuoti komunistų propaganda, nors pasaulio spauda stengėsi labai atsargiai rašyti apie šį sovietinio sąjungininko metodą.

Dabar, kada pati Maskva iškelia įvairių nesusipratimų, galima tikėti, kad pasaulis sužinos nors dalelę tiesos apie Sov. Sąjungos vidaus baisumus.

J. Ku-kis

Amerikiečių lankymosi pasekmės

„New York Herald Tribune" Europos laida lapkričio mėn. 23 d. vedamajame (persispausdino iš to pat laikraščio New Yorko laidos) rašo:

„Amerikiečių lankymasis išvietintųjų stovyklose Europoje, neliko be vaisių. Rūmų užsienio reikalų pakomitetas, vadovaujamas James G. Fultono, siūlė priimti neaprėžtą skaičių išvietintųjų į JAV ir nušvietė laikiną programą, kuri turėtų būti įvykdyta dar jiems stovyklose tebesant. Apsilankius Amerikos Legijono atstovams Europoje, Legijono vykdomasis komitetas prieš porą savaičių taip pat rekomendavo, kad Amerika priimtų pas save atitinkamą pabėgėlių skaičių. Įstatymų leidžiamųjų organų atstovų ir tokių įtakingų grupių, kaip Amerikos Legiono patyrimai ir parama, atrodo, turėtų užtikrinti, kad Kongresas imsis veiksmų. Dabar jau nėra klausimo: ar reikalingas DP įstatymas? Bet koks įstatymas būtų geriausias?"

Toliau straipsnyje kalbama apie patiektus projektus — Strattono ir Ferguso bilius, — apie kuriuos mūsų spaudoje jau buvo rašyta. Taip pat ir apie siūlomą sušaukti tarptautinę konferenciją, kurioje būtų pasiskirstyta kiek kuris kraštas turėtų priimti tremtinių.

„Šis laikraštis", toliau rašoma, „visad buvo to nusistatymo, kad Jungtinės Valstybės neturėtų ir, pagaliau, negalėtų nepriimti atsakomybės už karo aukas. Delsimas tik pasunkino problemos sprendimą ir pačių tremtinių dalią, o juos remiančioms vyriausybėms teko sunki piniginė našta. Delsimas privedė prie to, kad geriausi tremtiniai, apmokyti darbininkai išrenkami valstybių, kurios jiems pasiūlo darbą ir globą".

Baigdamas laikraštis nurodo, kad Kongreso sesijos pagrindinis klausimas bus priėmimas tam tikro DP skaičiaus į JAV. Tikėsime, kad NYHT dažnai keliamas balsas ginant tremtinių reikalus, vieną kartą neliks be atgarsio.

M. V.

SERGA NOBELIO PREMIJOS GAVĖJAS

Neuchtel (APA). Kaip praneša šveicarų telegramų agentūra, Nobelio literatūros premijos gavėjas Andre Gide sveikata kelia susirūpinimo. Gydytojas, kuris garsųjį rašytoją prižiūri, konstatavo širdies silpnumą ir liepė pacientui labai ramiai užsilaikyti.

* Egipto sveikatos ministerija praneša, kad mirimų skaičius dėl choleros jau tiek sumažėjo, jog galima skaityti, kad epidemija pasibaigė. (AP).

IŠ MEŠKŲ KARALYSTĖS...

Šiandien Kanada tremtinių dėmesio centre. Kai kas išvažiavo, bet dar daugiau ruošiasi išvažiuoti. Apie Kanadą ne tik visų gerai manoma, bet ir laiškai patvirtina, kad tie, kurie nuvažiavo nesiskundžia, kaip išvykusieji į Belgiją. Nors jau spaudoje yra tilpę keletas laiškų apie Kanadą, tačiau paskutiniu laiku gautieji laiškai dar ryškiau atskleidžia ten išvykusiųjų buitį. Keletą jų įdomesnių norime ir čia pacituoti.

Štai, Vytautas Vaškelis savo laiškuose taip aprašo savo pirmuosius įspūdžius Kanadoj.

Į Halifaksą atplaukėme (9. 10) 8 valandą. Ir čia ankstyvas ruduo. Lapai paraudę ar taip auksiniai pageltę, kad širdis sąla. Gyventi ir dolerių baisiai norisi. Uosto valdininkai po du pokelius tabako davė, pavartė truputį čemodanus, per petį paplojo ir linksmos pabaigos palinkėjo.

Lipame į liuksusinį ekspresą. Pirkliai tampo vienas pas save, kitas pas save. Mus — 30 lietuvių ir 10 vengrų paima vienas už Churchillį storesnis ponas.

Ir važiuojame. Kad koks geležinkelietis pamatytų tą traukinį, pasiustų iš piktumo. Nei semaforo, nei šviesoforo, nei pervažos. O lekia, kaip pasiutęs. Porą valandų pavažiavom tarp miškų ir ežerų. Stūkso viena ar dvi fermos. Prie jų tokios mašinėlės, kaip amerikonai važinėja. Lig Monterealio para ir truputis kelionės greituoju traukiniu, o ten 3 ar 4 stotelės. Miesteliuose namai mediniai, bet panašūs į pilaites ar moderniškas vilas. Blizga tūkstančiai reklamų. Darbininkai suodini, kaip visur, nes juk darbas tai suodžiai ir vargas. Kiti apsirengę net blizga. Kaip danguje taip ir žemėje. Tačiau gyvenama, atrodo, prabangiai ir patogiai. Tūkstančiai mašinų, reklamų, krautuvių. Monterealyje gęsta akys jūrų šviesoje.

Iš Monterealio vėl para kelionės. Vėl ežerai, miškai, akmenys, kelios fermos, keli miesteliai, laukinė prerija kurioje žmogusmusė. Daug milijonų dypukų ten išbirtų ir jų nė pėdos nerastum. Sustojame. Blend-River Ir čia namukai-baltos vilos ir reklamos blizga. Stotyje visi miestelio žiopliai, o gal ir padorūs piliečiai. Didelėje viloje pusiau iškilmingi pietūs. Aišku, prakalbų niekas nesako ir orkestras negroja. Pasirodo mano neblogai prancūziškai šnekama. Vien už tai vienas į kaubojų panašus prancūzas įspaudžia rankon dolerį ir vaišina alumi. Paskui susiskaičiuojame po 20 ir į mašinas, tokias, kokiomis nė generolai nevažinėja. Pasileidžiame per kalnus, miškus. Beveik be jokio kelio. Per upes nuversta krūva medžių, kurie atstoja tiltą. Mauname pasiutusiu greičiu 80 mylių ir stop. Toliau ir uodas snapo neįkištų. Pušys tokios tankios, kad nesimato nė trupučio nakties dangaus. Taigi, kaip Adomas iš rojaus kraustomės iš minkštų sėdynių. Nuo kalno ritamės žemyn. Prie kelių palapinių ir iš milžiniškų rąstų suręstų daržinių dega laužai. Jei ne sunkūs traktoriai, manytumei tikriausiai patekęs į Winetou stovyklą. O tie kanadiečiai kirtėjai tikri Samai Haukensai: apžėlę barzdomis, auliniais batais, plačiais diržais, tačiau kažkodėl be pištolietų. Gal būt, dėl to, kad čia dar nepasirodė meškos. Vienoje palapinėje virtuvė ir valgykla. Ant kelmų užtiesta keletas lentų-stalas. Ant stalo prikrauta geriau kaip per Velykas. Kelios didžiausios lėkštės su įvairia mėsa, kepintom bulvėm, didžiausias dubuo su sviestu, o pyragų su įvairiais marmaledais priskaičiau 9 rūšis. Valgyk kiek nori ir ko nori. Gyvename apskritų rąstų daržinėje, kurioje vienintеliai baldai-lovos ir milžiniškas pečius. Mūsų name be 10 lietuvių yra dar 50 kanadiečių, kurie be išimties kalba prancūziškai. Jie čia pasėdi po kelis mėnesius ir paskiau vieni mašinomis, kiti dviračiais važiuoja pas savo žmonas. Kai baigia pinigus vėl grįžta į šį kraštą ir gyvena tose daržinėse dėl kelių mėnesių džiaugsmo mieste.

Šiandien jau dirbau. Darbas trunka 9 valandas. Už tai pradžioje moka po 4,25 dol. dienai. Už maistą, kuris čia visada toks kaip per pirmąją vakarienę, atskaitys po 1,20 dol. dienai. Turi likti apie 3 dolerius. Tai yra nemažas pinigas Kanadoje, jei kostiumas kainuoja 25—40 dol., 5 lempų radijas 40—50 dol., buto apstatymas 2—3 kambariams — 150 dol.

Aš vis dar skaitausi praktikantas ir gaunu po 4,25 dienai. Dar vis ruošiame kelius, kuriais žiemą risis didelės eglės ir pušys. Vėliau daugiau uždirbsiu, o dabar plušu, kaip arklys 10 valandų už palyginti ubagišką atlyginimą. Čia pinigas be galo brangus, nes jo pirkimo galia labai didelė. Apie maistą nerašysiu, nes tai būtų ilgesnė litanija už „Dievo paukštelio" 2 Nr. išspausdintą laišką. Pas mus taip ministeriai nevalgė. Vien saldumynų, tortų ir vaisių pas mus kasdien iki 10 rūšių. Net medaus kibirai ant stalo sukrauti.

Gyvenimas vistik pasiutusiai puikus. Mieste darbininkas uždirba nuo 6 iki 12 dolerių dienai. Puikūs pietūs 40 c., vakarienė ir pusryčiai restorane po 30 c. Išeitų po 1 dolerį maistui dienai ir dar 1 butui ir kitoms išlaidoms, o likusius tik kišk į kojinę namui, ūkiui ar mašinai pirkti. Geriausio tabako pokelis 20 c., tualetinio muilo gabalas 10 c., sviesto kg. 70—80 c., cukraus kg. 20 centų. Tai juk pigu palyginus su atlyginimais. Čia žmonės gyvena karališkai. Vienas kanadietis, kalbąs prancūziškai aiškino, kad darbštus, negeriąs vyras per 5 metus būtinai turi turėti automobilį, nuosavą namuką ir dar kitokius malonumus.

Klimatas puikesnis nei Vokietijoje. Aš gyvenu Ontario srityje, kurioje nebūna rudens. Dar dabar vakare maudausi ežere, o dieną prakaitas bėga čiurkšlėmis. Sako, už mėnesio bus žiema. Nukris lapai ir tuojau sniegas 4 mėnesiams padengs žemę.

Algos dar negavau nė vienos ir nieko negaliu pasiųsti. Tas yra labai skaudu, kai atsisėdi prie apkrauto stalo ir žinai, kad artimiausieji žmonės gal ir duonos neturi. Kai gausiu algą aš būtinai važiuosiu į miestelį ir pasiųsiu didėliausią siuntinį.

Dabar baigiu linkėdamas visiems daug laimės, o ypatingai greitai išmokti anglų kalbą, nes ji čia yra labai ir labai reikalinga.

K-tas.

9

BALYS GRAŽULIS

Himalajų auka

— E, net juokas ir pasakoti, — pyktelėjo batsiuvys. — Sėdim sau ir šnekamės, staiga tik tak, tik tak vieškeliu, užpakalyje mūsų. Atsisukam ir klausom. Vis arčiau ir arčiau aiškiai arklys atbėga. Kai prisiartino, žiūriu — raitelis. Nors buvo tamsu, bet matėsi, kad raitelis. Jam pro mus prajojant Elzė atsistojo pasižiūrėti ir tuo metu arklys kad mesis į šalį, — pamatė baltą suknelę ir pasibaidė — tik sušlamėjo, subildėjo rugiuose ir nulėkė per laukus. Matosi, kaip arklys lekia tolyn, o raitelis kapstosi rugiuose. Aš norėjau bėgti pažiūrėti, bet Elzė, kad išsigando — ir namo! Aš šaukiu, o ji bėga. Pastovėjau, pažiūrėjau — tylu, nei arklio girdisi, nei žmogaus nebesimato. Abudu staiga pradingo. Net nesmagu pasidarė. Pasivijau Elzę ir parėjom namo. Žinai moteris, jai vaiduoklis ir gana. Sako negali būti raitelis, vokiečiai nejodinėja, o prancūzai arklių neturi. Ir tiesa, kai pagalvoji, iš kur čia raitelis rasis. Tada ir man nei šis nei tas. Net juokas dabar. Rytojaus dieną tyčia nuėjau pažiūrėti — rugiai išlaužyti, o vienoje vietoje, kur jis nukrito, net išvolioti. Ir kanopos ir žmogaus pėdos... Parodžiau ir jai, bet ji ir dabar netiki. Žinai moteris...

— Taip taip, jų neįtikinsi, — pritarė Ruginis.

Abudu, pasijuokė, dar apie šį bei tą pasišnekėjo ir batai buvo pakalti. Ruginis padovanojo batsiuviui porą cigarečių ir užsimokėjęs išėjo. Žvilgterėjo į laikrodį net proriščia pasileido per miestelį, skaitydamas gatvių pavadinimus ir krautuvių iškabas. Ties viena mėsine sustojo, perskaitė iškabą, pasižiūrėjo į užrašų knygutę ir įėjo.

Mėsinėje eilėje stovėjo keletas pirkėjų, bet Ruginis nestojo į uodegą, ir pareiškė pardavėjui norįs pasikalbėti su šeimininku. Pardavėja baigė sverti pradėtą sverinį ir nuėjo pašaukti. Netrukus ji grįžo su storu, pūstažandžiu, balta prieJuoste vyru.

Ruginis pažvelgė į klijentus, duodamas suprasti, kad prie jų nenori kalbėti, ir pradėjo nedrąsiai sakyti — turįs mažą reikaliuką. Mėsininkas suprato ir pakvietė į kambarį. Tik įėjęs Ruginis be įžangos pareiškė:

— Reikalas toks, norėčiau iš jūsų nupirkti nunuodyto Hellene Vogel arklio odą. Regis jūs jį nulupot?

— Aš, tai aš, — atsakė tvirtai mėsininkas, — bet iš to nieko neišeis. Turiu pristatyti odų fabrikui, toks parėdymas.

— Aš manau susikalbėsim, — nenusiminė Ruginis, — gerai užmokėsiu ir dar šį tą pridėsiu, rūkalų, pavyzdžiui.

Mėsininkas pasipurtė:

— Nėra nė kalbos.

— Gaila, — nusiminė Ruginis, — nejaugi nieko negalima padaryti?

— O kam jums ta oda reikalinga? — Savo ruožtu paklausė mėsininkas.

— Matot, tėvynėje esu tuo arkliu jodinėjęs, — buvau su nelaimingaja pažįstamas. Tai norėčiau nors batus iš jo odos atminimui pasisiūti, — graudeno Ruginis.

Mėsininkas ironiškai pasižiūrėjo ir šyptelėjo:

— Ir jūs toks pats, kaip nužudytoji. Prisiminimai... Gražus daiktas... Bet nieko negaliu padaryti, ne man priklauso. Aš tik nulupau, o pinigus gaus senė. Bet ir gi negali parduoti ar pasilaikyti — ji labai norėjo, net verkė — toks parėdymas.

Tai gal galėčiau nors pasižiūrėti? Taip labai jį mylėjau. Gyvas arklys buvo, kaip vėjas, — tiesdamas mėsininkui cigaretę klausė Ruginis.

Mėsininkas užsirūkė ir jau minkštesniu balsu pakvietė:

— Prašau, šitą, tai galiu. Prašau.

Įėjus į skerdyklą Ruginis tuojau pamatė kabančią ant kablio odą. Priėjęs pačiupinėjo, nukabinęs ištiesė ir ilgokai atidžiai žiūrėjo, tarsi gailėdamasis.

— Taip, gražaus arklio būta. Žinau, kad arklį galima pamėgti ir su juo susidraugauti, esu tarnavęs kirasyruose keturioliktais metais, — išdidžiai, su užuojauta pareiškė šeimininkas.

— Jis buvo mano draugas, — tyliai atsakė Ruginis.

Maloniai padėkojęs mėsininkui Ruginis išėjo ir pasileido tekinas už miesto. Prakaitas tekėjo veidu srovėmis, bet jis žingsniavo lyg ėjimo lenktynėse. Priėjęs suoliuką ant slėnio prisėdo, nusišluostė prakaitą ir ėmė žvalgytis. Pastebėjęs netolimam rugių lauke pėsčią brydę pašoko ir priėjo artyn. Pasilenkęs pasižiūrėjo, įbrido į rugius, ten apžiūrėjo išvoliotą plotą ir grįžo ant vieškelio. Dabar jo veide matėsi džiugesys su nekantrumu, ką išdavė spinduliuoją akys. Dar kartą žvilgterėjo į brydę ir skubiai nužingsniavo į miestelį.

Laiptais jis lėkte užlėkė. Ir tik pradaręs duris sušuko:

— Jau žinau, ką veikė Justinas aną naktį! Viską žinau!

Vėgaudienė nukaito, pastovėjo ir šoko prie Ruginio.

— Sakykit!

— Nėra laiko. Jau penkios, turim skubėti pas jį, — žiūrėdamas į laikrodį gynėsi Ruginis.

Vėgaudienė visa virpėdama šoko rengti vaikų, bet Ruginis sulaikė.

— Eisim vieni, nereikia ten sentimentų. Ir jūs laikykitės.

Paliekami namuose vaikai pradėjo bliauti, veržėsi eiti kartu, tačiau nė jų nuramintì Ruginis neleido, paėmė Vėgaudienę už rankos ir ištraukė per duris.

9. Dar vienas prisipažįsta kaltu

Budintis policininkas paprašė Ruginį su Vėgaudiene į laukiamąjį, o pats nuėjo pranešti tardytojui. Laukiamajame kalbėjosi du senyvi vyrai — mirusiosios šeimininkas Walter Neusel ir miesčioniškai apsirengęs akiniuotas ponas. Pamatęs Ruginį Neusel nusišypsojo.:

— Ir jūs čia!

— Taigi. Pakvietė apklausti. Policijai vis dar neaišku, — sėsdamas greta atsakė Ruginis.

Ūkininkas priekaištingai palingavo galva.

— Taip taip, visiems aišku, tik policijai ne. Žmogžudys prisipažino, o jiems vis dar kažko reikia. Tampo žmones be reikalo... Mane nuo, darbo atitraukė ir poną vaistininką. Ir anksčiau man tos nuomininkės užteko iki kaklo, o ir dabar dar ramybės neturiu.

Jis nusikeikė. Dabar atsiliepė vaistininkas:

— Bet kam aš čia reikalingas — nesuprantu. Aš jos net nepažinau, tik iš tolo porą kartų mačiau.

Ruginis nusišypsojo:

— Gal jūs ir pats nenumanot, kiek daug šiame reikale žinot.

Vaistininkas išplėtė akis.

— Aš?

Atsakyti Ruginis nesuspėjo, nes atsidarė durys ir policininkas pakvietė Ruginį įeiti.

Tardytojas pasitiko Ruginį su šypsena, bet, pamatęs Vėgaudienę, staiga surimtėjo.

— Taigi, kolega, malonu. Gavau jūsų laišką, dėkui, ir, kad ir labai neturiu laiko, nutariau jus išklausyti. Jūsų nurodyti žmonės taip pat iškviesti. Prašom, — pasiūlė sėstis.

Ruginis padėkojo ir atsiprašė:

— Atsivedžiau ir suimtojo žmoną. Nieko pasakyti ji negalės, bet jos dalyvavimas čia sustiprins jos jėgas gyventi. Kaip rašiau atidengiau svarbių jums nežinomų, dalykų, kurie gali pakeisti viską iš pagrindų.

— Įdomu, įdomu, — murmėjo pats sau tardytojas, — pasakokit.

Visiems trims susėdus Ruginis pradėjo:

— Reikalas yra toks svarbus, kad mano manymu, suimtojo dalyvavimas čia yra būtinas. Tai ką jis čia išgirs, privers jį prabilti protingai. Ar negalima būtų jį čia atvesti?

Tardytojas sujudėjo, abejonės šešėlis pasirodė jo veide. Jis tylėjo.

— Tai ne fikcija, užtikrinu, — įtikinančiai tarė Ruginis.

Jo lygus rimtas balsas tardytoją paveikė. Jis šūktelėjo policininką ir liepė suimtąjį atvesti.

— Tik prašau paskubėti, kolega, šešiomis išeina mano traukinys.

— Ilgai netruks, — užtikrino Ruginis. — Ar negalėčiau pamatyti nusikaltimo vietos nuotraukų, tikiuose jas padarėt?

Tardytojas atidengė papkę ir padavė Ruginiui keletą nuotraukų. Ruginis atidžiai jas peržiūrėjo ir sumurmėjo:

— Taip ir maniau.

— Ką? — susidomėjo tardytojas.

— Nesimato įrankio, kuriuo buvo nužudyta Hellene Vogel.

— Jo nepavyko surasti, bet tikiuosi, piktadarys pats pasakys, kur jį padėjo.

— Aš jį radau, — tvirtai tarė Ruginis.

— Radot! — pašoko tardytojas.

— Taip. Tam patvirtinti ir prašiau pakviesti poną Neusel.

— Turite tą įrankį čia?

— Ne, persunkus būtų atvilkti.

— Persunkus?

— Taip. Vėliau papsakosiu viską, dabar prašau tamstą leisti man jūsų akivaizdoje kai ko paklausti poną Neusel.

— Prašau, — sutiko tardytojas ir pakilo jo pakviesti.

Ruginis jį sulaikė:

— Ne dabar, prie suimtojo.

— Gerai, — vėl atsisėdo tardytojas. — Tik prašau jus ir ponią su suimtuoju nesikalbėti, ypač savo kalba.

(Bus daugiau)

IŠ MŪSŲ GYVENIMO

Dieve padėk — tėvynę ginam!

Hanau. Pašventinta savanorių kūrėjų vėliava. Gražiai paminėta kariuomenės diena. Lapkričio mėn. 23d. gražaus susikaupimo ir pasiryžimo ateičiai ženkle buvo atšvęsta Lietuvos kariuomenės šventė. Šventę ruošė Lietuvos kūrėjų savanorių Hanau skyrius. Iš ryto pilkieji stovyklos namai pasipuošė tautinėmis vėliavomis. Kryžiaus aikštelėje, dalyvaujant mokykloms, organizacijoms ir gausiam savanorių kūrėjų būriui iškilmingai pakeliama tautinė vėliava. Iš čia didžioji minia nuskubėjo į lietuvių koplyčią iškilmingoms pamaldoms, kurias atlaikė kun. A. Klimas ir pasakė nuoširdų, šventės momentui pritaikytą, pamokslą. Bažnyčioje aidi „Dainavos" vyrų choro giesmės. Savanoriai kūrėjai uždeda ant paminklo „Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės" vainikus. Ta pačia proga pašventinama Lietuvos kariuomenės kūrėjų — savanorių naujai atkurtą tremtyje vėliavą, kurios viduryje obalsis — „DIEVE PADĖK — TĖVYNĘ GINAM". Vėliavos kampe Gedimino stulpus dengia juodas kaspinas, kuris simbolizuoja tėvynės pavergimą. Vėliavos projektą paruošė dail. J. Kaminskas. Vėliavos pašventinimo metu asistuoja krikštatėviai Amerikos lietuvis Karys Girkontas su ponia, prof. dr. Zubkus ir didelė lietuvių užtarėja amerikietė ponia Frost (pulk. Frost žmona).

Po pamaldų įvyko savanorių kūrėjų kuklus pobūvis, kurio metu skyriaus pirmininkas — savanoris kūrėjas L. Balzaras padėkojo visiems geros valios tautiečiams, paremusiems savanorių organizacinį darbą. Po to turiningą ir gilios prasmės žodį tarė krikštatėvis prof. dr. Zubkus, LTB Vyr. komiteto pirmininkas prof. dr. Gylys, LTB Hanau apylinkės Komiteto pirmininkas Survila, Amerikos lietuvis karys Girkontas ir gimn. kapelionas kun. Jankauskas.

Tuoj po pietų minėjimas buvo tęsiamas didžioje armijos salėje. Minėjimas pradėtas kultūros vadovo Jasiukevičiaus įžangine kalba ir susikaupimu. Pagerbiami kritę dėl Lietuvos laisvės savanoriai kūrėjai mūsų kariuomenės organizavimasis ir žygiai Nepriklausomybės kovų metų.

Minėjimą vaivairino dramos „Atžalynas" aktorių skaityti eilėraščiai ir „Dainavos vyrų choras, vadovaujamas muz. Br. Jonušo.

Kariuomenės šventę gražiai paminėjo ir Hanau skautai. Ta proga įvyko bendra „Geležinio Vilko"-berniukų ir „Neringos" — mergaičių tuntų iškilminga sueiga. Vyr. Skautininkas Palčiauskas skautams tarė nuoširdų pasveikinimo žodelį ir pamokančiai nurodė, kad skautai savyje turi būti budrūs, nuolatos budėti būdami ištrėmime ir ugdyti gėrį žmonijoje.

Iškilminga sueiga buvo baigta menine dalimi. Čia buvo inscenizuotas vaizdelis iš dabartinio Laisvės Kovotojų gyvenimo, padainuota solo ir pašokta tautinių šokių bei padeklamuota eilėraščių.

Šventė baigėsi. Stovykloje matėme tautinių spalvų trikampiais pasipuošusius savanorius kūrėjus. Kiekvienas lietuvis tą dieną išgyveno prisimindamas tuos didžiuosius pirmūnus-savanorius ir mūsų kariuomenę, kuri savo kraujo auka mūsų tautai buvo atnešusi laisvą gyvenimą ir kuri įprasmino tą kovą tęsti dabar iki vėl Gedimino kalne suplevėsuos mūsų trispalvė ir Vytis.

Jurgis Vargūnas.

Latvijos nepriklausomybės šventė

Hanau. Lapkričio mėn. 18 d. Hanau lietuvių stovykloje buvo paminėta Latvijos Nepriklausomybės 29 metų sukaktis. Tą dieną stovyklos aikštėje ir prie visų namų buvo pakeltos tautinės vėliavos. Lietuvių koplyčioje latvių katal. kun. atlaikė specialias pamaldas, kuriose dalyvavo ir lietuvių visuomenė.

Vakare lietuvių salėje minėjimas buvo tęsiamas. Į minėjimą atsilankė, be lietuvių, nemažas būrys latvių atstovų. Minėjimas pradėtas lietuvių stovyklos vadovo prof.dr. Gylio trumpu žodžiu—sveikinimu. Po to, prof.S.Sužiedėlis skaitė turiningą paskaitą, kurioje plačiai paliesta Latvijos istorinė praeitis, jos pasiekti laimėjimai įvairiose gyvenimo srityse Nepriklausomybės metais ir dabartinė Latvijos valstybės tragedija. Paskaitoje panagrinėta ir mūsų bei latvių santykiai istorijos bėgyje ir čia kalbėtojas kvietė abi bendro likimo tautas, sujungtomis jėgomis, pasimokant iš praeities klaidų, eiti bendru likimo keliu ir tęsti pradėtąją kovą Baltjos kraštų išlaisvinimui.

Po tokios išsamios ir šiltos paskaitos, lietuvių gimnazijos moksleivės padeklamavo keletą latvių poetų eilėraščių.

Minėjimo pabaigoje, Lietuvių Meno Ansamblis „Dainava", vadovaujamas muz. Br. Jonušo, padainavo porą lietuviškų ir vieną latvišką dainą.

Minėjimas baigtas Latvijos ir Lietuvos Himnais.

Po minėjimo, latvių profesorius p. Blėsė lietuviškai pareiškė nuoširdžią padėką lietuviams, už suruoštą nuoširdų Latvijos nepriklausomybės šventės minėjimą ir pasidžiaugė, kad šių abiejų tautų gražus bendradarbiavimas išplaukia iš bendrųjų interesų ir brolišku tautų praeities.

J. Janušaitis

Kasselio kronika

RUOS PASKAITAS

Stovyklos vadovas dr. Gaižiūnas rūpinasi suruošti eilę paskaitų apie emigraciją. Paskaitose būsią nagrinėjama Kanados, Brazilijos, Argentinos, Venezuelos ir kitų kraštų ekonominė, geografinė ir kultūrinė padėtis. Taip pat paskaitose būtų nagrinėjamos ir neigiamos tų kraštų klimatinės sąlygos, ten paplitusios įvairios ligos, kaip maliarija ir t.t. Manoma, kad per tokias paskaitas klausytojai galėtų geriau įsisąmoninti ir geriau apsispręsti kur emigruoti. Paskaitininkais žadama kviesti tuos, kurie yra patys buvę tuose kraštuose ar kurie juos pažįsta arčiau iš įvairių literatūros šaltinių. Paskaitomis susidomėjimas Kasselio lietuvių bendruomenėje didelis ir manoma, kad jos bus gausiai lankomos.

ATSIRADO PLĖŠIKŲ

Paskutiniu metu Kasselio apylinkėje atsirado plėšikų. Netoli stovyklos buvo užpultas vienas lietuvis, o kitam lenkų tautybės asmeniui buvo peršautas apsiaustas. Vienas piktadarys buvo apsirengęs juoda uniforma, kitas civiliai. Juodu tarp savęs esą kalbėję darkyta lenkų kalba. Stovykloje keliais atvejais buvo apiplėšti butai. Vokiečiams, pagal kriminalinės policijos pranešimą, esą dingę apie 50 avių. Darant kratą buvo aptikti pėdsakai pereinamoje stovykloje svetimos tautybės barake. Neseniai pavyko sugauti ir išaiškinti vagis, kurie iš IRO Arolsene buvo pavogę rašomąją mašinėlę. Jie taip pat ne lietuvių tautybės. Lietuviai ir IRO pareigūnai džiaugiasi kad prie tų visų piktadarysčių neprisideda lietuviai.

Įspūdingas lapkričio 23-ios minėjimas Schwaeb. Gmuende

Lietuvos kariuomenės įsikūrimo 29-sias metines gmuendiečiai paminėjo retu iškilmingumu ir susikaupimu. Šis minėjimas buvo bene pats įspūdingiausias, kokį dar nesena mūsų kolonija yra turėjusi.

Sukaktuvinė šventė prasidėjo tautinių vėliavų pakėlimu. 10 val. įvyko iškilmingos pamaldos kuklioje stovyklos bažnyčioje su gražiu, šiai dienai pritaikintu, pamokslu. Pamaldose dalyvavo organizuotai skautai su savo vėliavomis ir buv. mūsų kariuomenės atstovai prie tautinės vėliavos.

16 val. kolonijos salėje vyko iškilmingas posėdis. Visuomenės prisirinko pilna didžiulė salė, kaip jau rečiau kada. Juodai dekoruotoje scenoje spindėjo sidabrinė Vyčio Kryžiaus emblema. Pirmasis žodį tarė plk. Pr. Saladžius, šios šventės vadovas, pasveikindamas čia esančius buv. Lietuvos kariuomenės karius ir Vyčio Kryžiaus kavalierius, kurių šventė taip pat minima šiandien. Susikaupimo minute buvo pagerbti kritusieji už Lietuvos laisvę. Po to išsamų ir turiningą pranešimą apie Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kūrimosi pradžią ir pirmųjų savanorių legendarinius žygius padarė gen. št. plk. Reklaitis. Prof. Z. Ivinskis paskaitė trumpą, bet labai įtikinančią paskaitą apie mūsų kariuomenės reikšmę nepriklausomos Lietuvos gyvenime. Paskutinis žodį tarė skautijos vardu tunt. dail. Žilinskas.

Po to sekė meninė dalis. Poetai Paulius Jurkus ir Paulius Stelingis skaitė savo eilėraščius. Poetas Stelingis savo eilėraščius buvo sukūręs specialiai šiai dienai. Didelę staigmeną gmuendiškei visuomenei patiekė muz. Alg. Kačanauskas, pirmą kartą pasirodydamas su savo skaitlingu kolonijos vyrų choru, kuris puikiai išpildė eilę karišku dainų.

Klaiki vakaro tamsa gaubia platų kareivinių rajoną. Dangūs rasoja, sakytum, rauda kartu su benamiais. Tyliai, tyliai šlamėdamos šioje tamsumoje leidžiasi vėliavos nuo stiebų. Iš šimtų benamių krūtinių pasigirsta gailinga rauda: „Marija, Marija, palengvink vergiją... apsaugok nuo priešo baisaus..." Pabudęs vėjas pagavo šios giesmės liūdnumą ir nunešė ten, kur laukinio prispaudėjo pavergti broliai alpsta savo kančioje ir surakintomis lūpomis šį vakarą negali šauktis tos raudos...

A. V.

Pabaltijo Raud. Kryžių vyriausiųjų valdybų suvažiavimas Schw. Gmünd lietuvių stovykloje įvyko lapkričio 14 d. Dalyvavo lietuvių, latvių ir estų Raud. Kryžių atstovai, kurie aptarė veiklos subendrinimo ir kitus klausimus. Mūsų Raud. Kryžiaus vyr. valdybos pirm. dr. D. Jasaitis padarė pranešimą apie paskutinę PC IRO konferenciją Ženevoje, kurioje jis dalyvavo kaip tremtinių atstovas.

Čiurlionies vardo ansamblis lapkričio 19 ir 20 d. d. koncertavo mūsų stovykloje, duodamas naują savo dainų, šokių ir muzikos repertuarą. Koncertus aplankė gausus būrys svetimtaučių, kurie turėjo progos susipažinti su lietuvių liaudies menu. Tai buvo puiki lietuviškoji reprezentacja.

Į Venezuelą ir Angliją lapkričio 15 d. išvyko kelios šeimos ir viengungės moterys. Pastarosios dirbs namų ruošos darbus Anglijoje, gi išvykusios į Venezuelą šeimos — įvairiems darbams, nes profesijų atžvilgiu yra gana įvairios: ūkininkai, braižytojai, miško darbininkai ir kt.

Stovyklos moterų grupė neseniai buvo suruošusi ekskursiją į Bavariją pasižiūrėti Teresės Neumanaitės kančių, kurių tačiau neteko pamatyti, nors pačią Neumanaitę ir teko regėti.

Antroji mirtis aplankė Schw. Gmünd lietuvių stovyklą: lapkričio 15 d. mirė sulaukęs 71 metų amžiaus Lukas Vasilionis, kilęs iš Vilniaus krašto. Šį senelį mirtis ištiko staigiai. Paliko šeimą, kuri gyvena šioje pat stovykloje.

J. Vilkis.

Salia kasdieninių rūpesčių...

Bambegas. Mūsų globėjams vykdant stovyklų perkilnojimą, į Bambergą buvo atkelti lietuviai iš Wunsiedelio, todėl šiuo metu, vykdant buv. abiejų apylinkių: Bambergo ir Wunsiedelio tremtinių bendruomenių sujungimą į bendrą vienetą, šaukiami susirinkimai ir renkami vadovaujamieji organai. Lapkričio 16 d. buvo sušauktas abiejų bendruomenių Lietuvos Raudonojo Kryžiaus narių susirinkimas. Jame išklausyta abiejų skyrių valdybų pranešimai ir nutarta išrinkti vienas bendras vadovaujamasis organas -- Bambergo skyriaus valdyba. Tam reikalui pravesti — išrinkta rinkiminė komisija iš trijų narių, kuriai, laike dviejų savaičių, pavesta įvykdyti slaptu balsavimu rinkimus.

Susirinkime buvo iškeltas klausimas mieste ir apylinkėje privačiai gyvenantiems lietuviams (jų yra apie 300 asmenų) įsteigti atskirą Raudonojo Kryžiaus skyrių.

Kadangi IRO neaprūpinamųjų šalpos reikalai turi skirtingą pobūdį, tad susirinkimas šiam sumanymui pritarė.

Nutarta skubos keliu dėl šio reikalo kreiptis į Generalinį Įgaliotinį ir prašyti sutikimo tokį skyrių įsteigti.

Baigant susirinkimą L. R. Kr. Bambergo skyriaus pirmininkas J. Leskauskas patiekė pasiūlymą pasveikinti BALF'ą ir padėkoti jam už teikiamą lietuviams tremtiniams paramą. Pasiūlymas buvo priimtas gausiu plojimu.

— Lapkričio 22 d. Bambergo vokiečių universitetas, specialiame iškilmingame posėdyje, minėjo 300 metų Universiteto gyvavimo sukaktį.

Pažymėtina, kad iškilmingame minėjimo akte dalyvavo, kaip specialiai kviestas atstovas, ir Bambergo lietuvių progimnazijos direktorius Dr. Juozas Januškevičius.

Dr. Januškevičius Bambergo vokiečių profesūrai yra gerai pažįstamas. Vietinėje Kunigų seminarijoje ilgesnį laiką jis yra dėstęs graikų ir lotynų kalbas, o taip pat turėjęs artimų ryšių ir su Universiteto profesoriais.

Pr. Al.

LTB. Müncheno apygardos skyrių atstovų suvažiavimas

Lapkričio 20 d. Münchene buvo sušauktas LTB apygardos atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 35 atstovai (rinkti apylinkėse nuo 500 gyventojų po vieną), kai kurių redakcijų korespondentai ir svečiai.

Apygardos pirmininkas p. Kalvaitis ir valdybos nariai pranešė apie apygardos vadovybės veiklą. Ji sekmingai rūpinosi tremtinių reikalais, gynė jų teises ir daug padėjo teisiškai, ypač skryningų metu. Apygardos valdybos nariai lankė apylinkes ir teikė joms juridišką pagalbą. Rūpintasi nukentėjusiais, belaisviais, suimtaisiais mūsų tautiečiais. 33 lietuviai, vienos tautybės melagingo įskundimo dėka, buvo sulaikyti vien tik Müncheno apylinkėje. Apygardos valdyba padarė viską jų teisėms ir laisvei apginti. Siokia tokia, kad ir labai menka apygardos veikla, reiškėsi ir švietimo srityje.

Vadovaujančių veiksnių atstovas padarė pranešimą mums rūpimais kovos už Lietuvos laisvę reikalais. Jis supažindino taip pat suvažiavimo dalyvius su dabartine tarptautine padėtimi.

Patys suvažiavimo dalyviai iškėlė visą eilę klausimų. Buvo pasigesta ryšio su aukštesniais bendruomenės organais. Kalbant apie švietimo reikalus, konstatuotas permažas švietimo organų rūpestis vadovėlių leidimo reikalu. Pastebėta taip pat, kad švietimo valdybos pradžios mokyklų inspektoriai retai lanko mokyklas stovyklose. Kai kurios apylinkės laiku neišrenka solidarumo mokesčio. Trečiojo skryningo reikalais pasigendama geresnės ir tikslesnės informacijos. Visas šiuo reikalu naštas turi išnešti stovyklų vadovybės.

Suvažiavimo dalyviai patvirtino vienbalsiai senosios valdybos veiklą ir padėkojo jai už darbą. Priėmė eilę nutarimų. Išrinkta (daugumoje perrinkta) naujoji apygardos valdyba.

K. Palėkis

AKIMIRKSNIŲ KRONIKA

Padrikusi profesija

Man buvo ir liks didžiausiu paradoksu tas faktas, kad Lietuvos respublika iš dvidešimties nepriklausomybės metų beveik per keturioliką metų turėjo prezidentą, gerą ir profesionalą žurnalistą, o tačiau mūsų spauda ir žurnalistų statusas nei valstybėje, nei tautinėj bendruomenėj niekad negalėjo būti taip sureguliuotas, kaip bet kurios kitos padoresnės profesijos. Cukrinių runkelių augintojai buvo geriau organizuoti, jų teisės ir interesai geriau apsaugoti per žemės ūkio Ūkio Rūmus ar kitaip, negu žurnalistų teisės, kvalifikacijos, interesai... Čia kalti, žinoma, ne cukrinių runkelių augintojai, bet pirmiausia patys žurnalstai, o paskui, kaip sakoma, valdžia...

Visi žinome, kaip buvo ryškiai, kietai ir racionaliai reglamentuotos gydytojo, advokato, inžinieriaus ar agronomo profesijos. O žurnalistai turėjo tik savo privačią sąjungėlę, spaudos įstatymą (skirtą ne žurnalistų profesijai, o vien tik pačiai spaudai apyversiauti...) ir nusenusį rusų imperijos civilinio kodekso „tomą" spaudos teisėms (kurių praktikoje niekas netaikė ir nuolat įžeidinėjo). Kokia gėda!... Ar nuostabu, kad žurnalistų profesija buvo nuolat degeneruojama, jau nekalbant apie jos respektą visuomenėje.

O tuo tarpu, kaip gydytojas, advokatas, mokytojas, inžinierius ar agronomas, — žurnalistas dažnai viename asmenyje vykdo tas visas funkcijas iš karto, visuomenei viešai ir visuomet su pasekmėmis valstybiniame, tautiniame, dvasiniame ir ūkiniame plane. Jo sfera — visas visuotinis gyvenimas. Jis taip pat gydo ir operuoja, gina ir kaltina, moko ir auklėja, griauna ir stato, purena dirvą ir sėklą barsto. Be viso to ir gal pirm viso to — jis surenka ir praneša naujienas, be kurių nė vienas modernus kraštas ir nė vienas civilizuotas žmogus šiandien negali gyventi.

* * *

Nežiūrint daugelio hipokritiškų, nes niekad gyvenime neįvykdytų deklaracijų žurnalizmo rolės ir reikšmės klausimu, buvo nuolat įspūdis, kad mūsų valstybiniame ir socialiniame rūme žurnalizmo profesija vaidino tik atliekamos plytos vaidmenį. Palikdavo visiems tik ją pasinaudoti ir ją pakolioti.

Kiek kartų tūlas ministras ar direktorius kviesdavosi redaktorių ar reporterį „padaryti pareiškimams" ir pradėdavo žodžiais:

— Aš čia duosiu tik bendras idėjas, o jūs geriau parašysite, taip ir taip, čia jūsų amatas... Taigi, vyriausybė mano, kad reikia įvykdyti sekančias reformas...

Ir sekdavo pasikalbėjimai kratinių temomis. Ir visuomet ministro pareikšta kvailybė vėliau būdavo išaiškinta, kad reporteris „minti iškraipė"...

Siandien tokių sąlygų nebėra, ir ministeriška ar direktoriška vidutinybė nebegali būtų užmaskuota jokiomis „ekscelencijomis" ar tarnybinės hierarchijos kategorijomis. Siandien mūsų žmogus pasidarė nuogas, gali ir reiškia jau tik tiek, kiek iš tikrųjų jis tikrai gali ir yra vertas, kaip žmogus. Siandien jau nebepasislėpsi už kurjeriais ir sekretoriais apstatyto kabineto. Siandien tuoj paaiški, kad, išskyrus retas išimtis, tasai, kuris nepajėgia ir nesugeba ramiai, ant popierio savo idėjų tvarkingai išdėstyti, tai dėl to, kad jo galvoje tos idėjos tėra labai padrikai sutvarkytos, ūkanotos arba tik musės svorio...

Ir va šitokioj atmosferoj žurnalistas buvo dar daugiau degraduojamas: kaip publicistas, jis patarnaudavo nuodėmių atleidimo ožiu, kaip reporteris — visokių sąšlavų dėže... Jo pastangos pakelti ir apginti profesijos garbę, apsaugoti teises atsimušdavo, kaip į mūrą. Žurnalistas buvo patenkintas, išsikovojęs „milžinišką privilegiją" — važiuoti už pusę kainos geležinkeliais...

* * *

Siandien laikai be galo nemaloniai pasikeitė. Gerokai apgniužo visos reglamentuotos profesijos, net ir pačios praktiškiausios. Tik žurnalistai nesugniužo, ir gal dėl to, kad jų „socialinė padėtis" bene mažiausia tepasikeitė. Bet ir mūsų tarpe vyksta atranka. Dalis jau atkrito ir ateityje dar atkris iš tų, kurie į žurnalizmą ėjo dėl uždarbio, dėl pelno, dėl pragyvenimo... Mes juk sugrįžtame į „Aušros" ir „Varpo" laikus. Plunksna vedžios, aukosis, kentės ir žus pirmiausia žurnalistai! Kiti kalbės, „darys rezistenciją" kambariuose ir foteliuose, bet pirmosė pozicijose dirbs ir kovos žurnalistai. Tokių apraiškų jau žymu dabar...

Ir dabar antrą sykį išryškėja dar viena pasimiršusi tradicija. Kad žurnalistas, brolio rašytojo solidariai remiamas, vėl tampa tas svarbiausias, jei ne vienintelis ginklas už tautos išlikimą ir laisvės susigrąžinimą, kaip jau buvo tautinio atgimimo gadynėje. Tik jau nemanykite, kad lietuvių tauta atgaus laisvę su tankais, „Ambo", su penkiaaukštėmis ramovėmis ar Linkaičių dangorėžiais... Mes nė lūšnos neturėjome Kaune ar Vilniuje, mes buvome visoje Lietuvoje. Iš savo pramogų pelno pailsusiems kolegoms buvome pasistatę vilukę Giruliuose, bet ir tos mums neapgynė nei diplomatija nei armija. O šiandien vėl „iš nieko" kilo dešimtys laikraščių, knygų, koncertų, parodų, teatrų, kuriuos burtų lazdelės pamojimu iššaukia visos kitos mums kolegiškos, ir taipgi vis padrikusios profesijos. Keistuolių ir manijakų gauja!...

Dar daug kartų grįžime prie šių temų. O čia tik pasakysime, kad tie, kurie tiki stebuklais, tegu tiki, jog padrikimo gadynėje kaip tik turi parodyti daugiausia atyvumo padrikusios profesijos. Tai mūsų vienintėlis laikotarpio šansas. Todėl, kaip kadaise sakydavo visi nebanalūs prakalbininkai: — Organizuokimės! O patriotizmo pamokslus, kaip teisingai rekomenduoja kolega Pulgis Andriušis, palikime tuo tarpu kitiems profesionalams. Juk jų dar nestinga, gi vėliau gal pradės stigti. Taip būna...

BRONYS RAILA

GERB. P. JUOZĄ ANDRAŠIŪNĄ, SKAUDŽIAI PERGYVENANTĮ MYLIMOS ŽMONOS

Valerijos Andrašiūnienės

MIRTĮ, NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIA

A. ir J. JUOZAIČIAI

SKELBIMAS

Ona Malinauskaitė, Dornstadt b. Ulm, prašo atsiliepti arba pranešti žinančius apie likimą BUDRIO Valio, 47 m. amžiaus, paskutiniu laiku gyvenusio Vilniuje.

I. R. O. PAIEŠKOJIMŲ ĮSTAIGA, AROLSENE PRIE KASSELIO ieško sekančius asmenis:

ALEKNAVIČIUS Kazys, gim. 14. 2. 1922;
FASTINAS Bartaschus, iš Mosėdžio;
GRUZINISKIUTE Ona, 24 metų;
MARAKAUSKAS Povilas, 22 metų, iš Memel;
PALILIONIS Vladas, gim. 19. 12. 1902, iš Müncheno;
PLESKŪNAS Valys, gim. 30. 3. 1907;
ORINTAS Aldona, gim. 1924/25;
SKUČAS Antanas, gim. 1920, iš Insterburgo;
SKUČAS Petronelė, gim. 1890, iš Valėnai/Obertraubling;
VILDSCHUS — TSCHIKSCHINEY Kazimir, gim. 1890, iš Gotha;
VINDSBERG Faivi, iš Marijampolės;
VINDSBERG Joseph, iš Marijampolės;
VINDSBERG Abraham, iš Marijampolės;
VOKENIENĖ Brunius, gim. 1922.

MINTIS

„The Thought" Lithuanian Newspaper Authorized by Headquaters European Command Civil Affairs Division • Appears 3 times weekly • Editor — in — Chief and authorised licensee: J. Vasaitis • Printed by Druckerei- und Verlagsgenossenschaft e.G.m.b.H., Memmingen

Vyr. Redaktorius — leidėjas J. Vasaitis Redaktoriai Henr. Žemelis ir Vl. Balsys Leista Vyr. JAV kariuomenės būstinės Europoje • Laikraštis išeina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais • Prenumerata mėn. RM. 10.—, atskiras numeris RM. 1.— • Prenumerata į užsienį, išskyrus Japoniją, Ispaniją ir Austriją, su persiuntimo išlaidomis RM. 15.— mėn. • Einam. sąskaita Volksbank Memmingen, e.G.m.b.H. Nr. 9149 ir Postscheckkonto München 14210. Adresas: „MINTIS", (13b) Memmingen, Schrannenplatz 6. Laiškams: Memmingen, Postfach 110.

Redakcija nesunaudotų rankraščių nesaugo • Honoraras mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams iš anksto susitarus • Priimami skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus • Skelbimai iki 10 petito eilučių RM. 20.—, toliau už kiekvieną eilutę po RM. 1.50 • Už skelbimų turinį redakcija neatsako • Redakcijos ir administracijos telef. Nr. 2677 • Nedarbo valandomis skambinti telef. Nr. 2546.